

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostili. Od 5. do 17. sep-
tembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski

dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
Fax 0481/532958

ČEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190
Fax 0432/730462

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo
Cena 1.200 lir - Leto XLVII. št. 179 (14.009)

Trst, petek, 13. septembra 1991

Vojska spoštuje le povelja kolektivnega vodstva države

Beograd je odločno zavrnil ultimatum predsednika Mesića

O upravičenosti ultimata dvomi celo šef opazovalne misije EGS Mesić iz Zagreba odgovarja, da je vojska izvedla državni udar

ZAGREB, Beograd — Kot vse kaže, Mesićev ultimatum za vrnitev jugoslovanske armade v vojašnice prav nikogar ne skrbi. Generali se naravnost poživljajo nanj, srbski politiki in člani zveznega predsedstva trde, da Mesić za podoben korak ni imel nobenega pooblastila, saj vrhovni poveljnik oboroženih sil ni nihče drug kot kolektivno predsedstvo v celoti, dvom v njegovo gesto pa je izrazil celo šef opazovalske misije EGS v Zagrebu van der Volk. Le-ta je na včerajšnji tiskovni konferenci izjavil, da je vrnitev vojske v vojašnice samo ena izmed točk sporazuma o ustavitvi ognja in da ni razloga, po katerem bi se morala prva umakniti prav zvezna armada. Čas bi bil - je dodal nizozemski diplomat - da sprte strani prenehajo z enostranskimi in oportunističnimi interpretacijami beograjskega sporazuma.

Neposreden odgovor je Mesić včeraj prejel tudi od generala Marka Negovanovića, novega »jeklene ga moža«
zvezne armade. Po njegovih besedah bodo oborožene sile obravnavale vsakogar, ki bi v Jugoslovijo poklical tuje sile kot »izdajalca«, tistega, ki bi jih sprejel, pa kot »napadalca«. S tem se je Negovanović seveda nanašal na Mesića, ki je včeraj popoldne po hrvaški televiziji dejal, da se bo v primeru, če se vojska ne bo vrnila v vojašnice, pritožil na vojaške varnostne in sodne organe, če pa le-ti ne bodo ukre-

pali, mu preostaja še možnost, da poišče »intervencijo«
zunaj Jugoslavije. Očitno je namreč - je dodal Mesić - da vojska deluje zunaj institucij in zdi se, da je sedaj že tudi zadnjemu naivnežu jasno, da je vojska v Jugoslaviji izvedla pravi vojaški udar.

Da se zadeve med Zagrebom in Beogradom nevarno zaostrujejo dokazuje tudi včerajšnji odstop hrvaških ministrov iz zvezne vlade. Gre za finančnega ministra Branimira Zekana, za ministra za razvoj Boža Marendića in za dva ministrska namestnika. Kot razlog za odstop so navedli protest proti vojni na Hrvaškem, povzhu pa tudi nesposobnost vlade na gospodarskem področju in njeno pasivnost vpričo uničujoče vojne na Hrvaškem.

Zagreb vsekakor vztraja pri začrtani poti in v skladu z njo je včeraj sporočil, da bo Hrvaška razglasila svojo neodvisnost 7. oktobra, natančno tri mesece po podpisu brionskega moratorija. To je tudi rok, po katerem bo Slovenija nadaljevala z izvajanjem svoje suverenosti, ki jo je sicer razglasila že 25. junija.

Jugoslovanski Rdeči križ pa je včeraj posredoval najnovejše podatke o vojnih beguncih: skupaj naj bi jih bilo že skoraj 204 tisoč, največ pa jih je zatočišče našlo v Srbiji (94 tisoč), nato v Hrvaški (75 tisoč), v Bosni in Hercegovini (30 tisoč), v Sloveniji (2.300), v Črni gori (1.700) in najmanj v Makedoniji (145).

Poročilo Sergia Pininfarine na seji vodstva Confindustrije

Industrijci opozarjajo vlado: Nujne so korenite reforme

RIM - Potem ko je v torek pri-
tislila na alarmni zvonec z objavo
zaskrbljujočih podatkov o italijan-
skem gospodarstvu, je zveza za-
sebnih industrijcev včeraj spet
opozorila vlado, da »mora jasno in
konkretno pokazati voljo, da spre-
meni dosedanje smer plovbe«. So-
očanje o ceni dela lahko nadalje-
valo »samo v okviru take gospo-
darske politike, ki bo sposobna
začeti strukturne refome in zavze-
ti jasno stališče do obnove delov-
nih pogod državnih uslužbencev«
. Tako je posvaril predsednik in-
dustrijcev Sergio Pininfarina.

Predsednik Confindustrie se v
svojem ekspoziju ni dotaknil
spornih točk, ki ločujejo deloda-
jalce od sindikatov, s čimer je ho-
tel podčrtati predvsem, da ima
tudi v tem vprašanju glavno od-
govornost vlada. »Če hoče pravil-
no začeti,«
je dejal Pininfarina,

»mora vlada skupno in brez vsakr-
šne nejasnosti nakazati smernice
svoje gospodarske politike na
področju javnih izdatkov in na
področju javnih uslužbencev«. Do-
govor o ceni dela bo po njegovem
mogoče, če bo vlada dobesedno us-
tavila pogajanja o pogodbah jav-
nih uslužbencev, saj ni več mogo-
če, da bi »dosežki javnih usluž-
bencev odpirali pot dohodkovnim
zahtevam ostalih sektorjev«. Kot
prvi korak mora zato vlada zavri-
niti zahteve šolnikov po novi po-
godbi.

Pininfarina je opozoril, da priv-
janje davčnega vijaka ni sprejem-
ljivo. Preurediti je treba davčni
sistem in pravično porazdeliti bre-
mena, obenem pa omejiti državni
deficit »s klenjenjem stroškov in
resnim programom privatizacije
državnih podjetij«. Po njegovem
je nizozemski predlog o denarni

uniji »neizprosno razgalil naše za-
mude in šibkost«. Industrijci zato
zahtevajo hitro ukrepanje, saj »no-
čem verjeti, da se bo morala kriza
še zaostriti, preden bo vlada začela
s politiko sanacije države in
krepitve trga, s katero vsaj z bese-
dami soglašajo vsi«
. Industrijcem je minister Bodrato
odgovoril z očitkom, da s preveli-
kim alarmizmom v bistvu prepre-
čujejo sprejemanje nekaterih od-
ločitev. Z zaskrbljenostjo indus-
trijcev pa je soglašal Occhetto, ki
je sicer očital Confindustrii, da ni
pravilno ocenila pripravljenosti
sindikato na dogovor o ceni dela,
vendar pa pripisal vladi največjo
odgovornost za sedanje stanje,
»saj ni znala uskladiti ztunanje,
notranje in gospodarske politike
ter zvrnila največja bremena na
ramena tistih, ki so najbolj izpo-
stavljeni konkurenci tujene«
.

Posvet o kulturni identiteti

Heksagonale

NA 4. STRANI

□ □ □

V Miljah delavci zasedli ladjedelnico

NA 5. STRANI

Osumljen je večkratnega umora in številnih roparskih napadov

Aretirali zločinca v belem fiatu

GAETA — Karabinjerji iz Lacija so včeraj popoldne z bliskovito akcijo aretirali tri zlikovce, ki so močno osumljeni, da so vpleteni v zločine, katerih razpoznavno znamenje je bil fiat uno bele barve. Trojico so presenetili v nekem hotelu v Gaeti. Po dolgem iskanju je tako padel v past Maurizio Palma iz Ravenne, ki je med drugim osumljen sodelovanja pri umoru dveh Senegalcev. Do tega zločina je prišlo sredi avgusta v Riminiju, več očitvecev pa je potrdilo, da so se zločinci poslužili vozi-
la bele barve.

Skupaj s Palma sta padla v mrežo varnostnikov še Paola Romani in Maurizio Vivera, katerih položaj bodo preiskovalci še preverili. V hotelski sobi pa so karabi-
njerji našli tudi nekaj orožja in večjo vsoto denarja, ki je bržčas plen ropov. Palma je

bil na begu, potem ko je izvedel, da je osumljen številnih nasilnih dejanj. 1. septembra pa je preko tiskovne agencije Ansa sporočil, da je sicer kriminalec, da pa nima z zločini in belim fiatom nobene zveze. Policija ga je iskala zaradi nekate-
rih drugih hudih prekrškov, med temi rop v nekem poštnem uradu pri Pesaru. Takrat so roparji streljali na policiste in dva huje ranili. Z ropom je bil po ocenah policije povezan tudi Settimio Donati, ki je zaprt v Amsterdamu. Zaprli so ga zaradi posesti in razpečevanja mamila.

Zgodovina belega fiat uno se je začela decembra lani s požigom nekega nomad-
skega naselja pri Bologni. Podvigi so se od takrat dramatično stopnjevali, višek pa so dosegli s smrtjo treh karabinjerjev v bo-
lonjski četrti Pilastro januarja letos.

V Haagu zasedajo za zaprtimi vrati

Soglasje pogajalcev se začne in konča pri ustavitvi ognja

HAAG — Po sobotnem uvo-
du se je včeraj popoldne pod
predsedstvom lorda Carringtona
v nizozemski prestolnici začelo
prvo plenarno zasedanje
mirovne konference o Jugosla-
viji. V dvodnevni razpravi za
zaprtimi vrati sodelujejo zuna-
nji ministri jugoslovanske fede-
racije in posameznih republik
ter visoki funkcionarji evropske
dvanajsterice. Dnevnega reda
zasedanja sicer niso objavili,
vendar je na dlani, da bodo
udeleženci odločali o mehaniz-
mih in oblikah nadaljevanja
dela konference in opredelili
njene cilje. Lord Carrington je
namreč od vseh jugoslovanskih
strani zahteval, naj za današnji
sestanek pripravijo čim bolj na-
tančna stališča in pričakovanja
za izde konference. V prav taki
rezerviranosti, ki jo je izrecno
želel predsednik Carrington, se
je brez vsakih tiskovnih konfe-
renc ali sporočil včeraj v okvi-
ru mirovne konference začelo
tudi delo petčlanske evropske
arbitražne komisije.

Pred popoldnevnim plenar-
nim zasedanjem se je predsedu-
joči britanski diplomat posa-
mično sestal z zunanjimi minist-
ri republik in z zveznim minist-
rom Lončarjem. S Carringtonom
sta se najprej pogovarjala
vpričo sodelavcev, nato pa še
na štiri oči, Lončar pa je sreča-
nje ocenil kot zelo koristno iz-
menjavo zelo podobnih stališč.

Po zaključku včerajšnjega
plenarnega zasedanja se je v
večernih urah iz diplomatskih
krogov izvedelo, da je bilo
ozračje nekoliko bolj mirno kot
preteklo soboto, ko so se zbrali
predsedniki republik. Enotno je
bilo mnenje, da je neobhodno
ustaviti oborožene spopade,
medtem ko je bilo glede kon-
čnega izida konference oziroma
o prihodnosti Jugoslavije po
pričakovanju ogromno razlik.

Hrvaški zunanji minister
Zvonimir Šeparević - ki je bil
poleg srbskega kolega po zase-
danju edini pripravljen govoriti
z novinarji - je včeraj v Haagu
še enkrat podčrtal, da je EGS
samo eden od mednarodnih de-
javnikov, da obstajajo še drugi

in da Hrvaška ne bo sprejela
nobenega ultimata, ampak bo
zahtevala strogo spoštovanje
mednarodnega prava. To naj bi
bila mirovna konferenca - je
dodal - vendar miru v Jugosla-
viji ni, zaradi česar je konferen-
ca dobila značaj navadnega
shoda. Glede rešitve krize pa je
izrecno izjavil, da Hrvaška nima
več nobenega interesa za Jugos-
lavijo in da je enako stališče za-
stopala tudi slovenska delegaci-
ja, kar pomeni, da se bo lahko
šele na osnovi popolne osamos-
vojitve republik in v nadaljnjem
procesu videlo, kdo in s kom se
bo voljan povezovati.

Za samostojno iniciativo je
včeraj v Haagu poskrbela Itali-
ja. Njeni predstavniki na konfe-
renci so lordu Carringtonu iz-
ročili dokument s predlogom za
rešitev jugoslovanske krize, ki
predvideva ustanovitev novega
mednarodnega subjekta. V nje-
govem okviru bi bili odnosi
med posameznimi republikami
urejeni po modelu asociacije ali
zveze suverenih držav, kar je v
bistvu bodoči model Evropske
skupnosti. Ta ureditev naj bi
slonela na treh ravneh: asociati-
vni (za zadeve skupnega inte-
resa, kot so tržišče, obramba
itd.), suvereni republiki in re-
gionalni, v okviru katere naj bi
se reševala vprašanja etničnih
skupin, narodov in manjšin. Na
tej ravni bi se po italijanskem
predlogu reševalo tudi vpraša-
nje zaščite in avtonomije manj-
šin v različnih vidikih.

Predlog italijanske vlade je
včeraj v Rimu natančneje po-
jasnil glasnik Farnesine, ki je
dejal, da bi moral prehod v nov
mednarodni subjekt potekati
pod vodstvom obtoječih fede-
ralnih organov. Proces naj bi
slonel na načelu ravnovesja
med ohranitvijo ozemelske ce-
lovitosti in spoštovanjem samo-
odločbe narodov, s silo spreme-
njene notranje in zunanje meje
naj ne bi imele veljave, spošto-
vati bi bilo treba človekove in
manjšinske pravice, vsi partner-
ji pa naj bi sprejeli dejstvo, da
tudi s sporazumnimi spremem-
bami meja ne bi mogli priti do
etnično homogenih držav.

Avstrijski parlament v torek o Jugoslaviji

DUNAJ — Avstrijski parlament je za torek sklical izredno zasedanje, ki bo posvečeno Jugoslaviji oziroma stališču avstrijske vlade do priznanja Slovenije in Hrvaške. Parlament se je za to odločil pod pritiskom vse hujših notranjih razhajanj glede vprašanja priznanja omenjenih republik.

V prejšnjih dneh je kancler in lider socialdemokratske stranke Vranitzky postal tarča številnih kritik, češ da je njegovo stališče do Jugoslavije »preveč previdno«. Kritike je izrekla predvsem opozicija, deloma pa tudi Ljudska stranka, ki je zaveznica vlade. Uradna pozicija dunajske vlade pa je podobna stališču Vranitzkega, ki meni, da bo priznanje možno šele v soglasju z ostalimi evropskimi državami. Že pred tremi dnevi je liberallec Norbert Gugerbauer zahteval izredno sklicanje parlamenta, da bi postavili priznanje Slovenije in Hrvaške na glasovanje. Tedaj so ga podprli tudi Zeleni, to pa bi zagotovilo potrebni kvorum. Vranitzky je zelo diplomatsko predlagal (in dosegel), da bi s sejo nekoliko počakali.

Jugoslovanska armada in srbski teroristi so še okrepili napad na hrvaško ozemlje

Hrvaške sile so se v Kostajnici predale Stopnjuje se pritisk na Zadar in Šibenik

ZAGREB — Na Hrvaškem je začel plenarnega zasedanja mirovne konference v Haagu potekal v znamenju še hujših spopadov kot prejšnje dni na vseh žariščnih območjih od Dalmacije, Like, Banije do Slavonije.

Še vedno je do skrajnosti nejasen položaj pri Maslenskem mostu. Enot kninskega korpusa trdijo, da so zasedle levi breg Zrmanje in severna območja ob mostu, medtem ko je južni del v smeri proti Zadru še vedno v rokah hrvaških sil. Po zadnjih vesteh so tu padli trije hrvaški gardisti, šest pa jih je ranjenih. Most je miniran in ga lahko vsak trenutek poženejo v zrak. V vseh teh vesteh pa je nesporno, da je prekinjena cestna povezava med Hrvaškim primorjem in Dalmacijo po Jadranski magistrali, tako da se promet odvija preko Paškega mostu na Otok Pag in nato s trajektnimi linijami Žigljen-Prizna in Pag-Karlobag na kopno. Obe trajektni liniji so ojačali, trajekti pa plujejo neprekinjeno.

Včeraj se je že zjutraj začel štiriurni napad na Skradin, mestece v šibeniškem zaledju. Hina poroča, da so četniki, ne da bi izbirali cilje, izstrelili približno sto granat in povzročili veliko škodo predvsem na stanovanjskih ob-

jekti in obratu Elmesa. Srbski teroristi so napadli tudi Dubravico in Veliko glavo v bližini Skradina. Srbska strategija je zelo jasna, za vsako ceno se morajo prebiti do morja, pa naj bo to v Zadru ali v Šibeniku, Split bi bil namreč prehud zalogaj.

Sinoči je padla Hrvaška Kostajnica, ki je bila že nekaj dni popolnoma obkoljena od armade in srbskih teroristov. Kakih 370 hrvaških policistov in gardistov, ki jim je v tem mestecu ob desnem bregu Une že primanjkovalo streliva, se je po pisanju Tanjuga že začelo predajati jugoslovanski armadi, potem ko so dobili jamstva, da bodo z njimi ravnali kot z vojnimi ujetniki. Začasno jih bodo namestili v Bosanski Kostajnici na drugem, bosanskem bregu Une. Hrvaške sile pa so pri Dubici porušile vse mostove na Uni in tako preprečile, da bi armada in srbski teroristi z Bosne udarili po Hrvaški Dubici. Nič čudnega torej, da se bosanskohercegovski predsednik Izetbegović trudi, da bi preprečil razširitev spopada na BiH in predlaga demilitarizacijo območja na meji med Hrvaško in BiH. Ti napor pa so brez haska, saj so Srbi že ustanovili tudi SAO Hercegovino, ki priznava le zvezno oblast.

Evropska neenotnost

STRASBOURG - Včeraj se je v Strasbourgu nadaljevalo zasedanje Evropskega parlamenta.

Uvodo besedo je povzel predstavnik Evropske komisije, Abel Matutes, ki je poudaril, da oboroženi spopadi povzročajo v državi katastrofalne gospodarske posledice. V razpravi, ki je sledila pa se je pokazalo, da je Evropa dosti bolj neenotna, kot si mislimo, saj so se med poslanci pokazala izredno različna stališča o tem, ali bi bilo potrebno Slovenijo in Hrvaško priznati ali vztrajati na reševanju tistega, kar se jugoslovanskega še da rešiti. Skupine poslancev, ki pripadajo levičarskim strankam, so odločno zatrdile, da bi bilo priznanje novih držav na Balkanu prezgodnje dejanje, ki bi še bolj destabiliziralo že tako zamotan položaj. Kar nekaj strankarskih skupin, med njih sodijo Zeleni, Krščanski demokrati, Liberalci in Demokrati, se je zavzelo za čimprejše organiziranje tako imenovanih »buffer forces«, oziroma mirovniških sil, ki bi naredile red na Balkanu. Socialistična skupina naredila korak nazaj, saj je zavzela zelo rezervirano

držo do priznanja Slovenije in Hrvaške. Še največ posluha narodov do samoodločbe pa so pokazali Liberalci in Demokrati, ki so zahtevali priznanje, a tudi zaščito manjšin in takojšnjo prekinitev nasilja.

Ob zaključku diskusije so poslanci sicer sprejeli resolucijo o Jugoslaviji, ki pa ne pove nič novega, ali, kot je dejal Otto von Habsburg »resolucijo, ki je šibka, saj je plod diplomatskega kompromisa med različnimi poslanskimi mnenji.« Resolucija pozdravlja Evropsko skupnost kot mediatorja v jugoslovanski krizi in upa, da njena konstruktivna vloga vodi k miru in razumevanju. Obstaja strah, da bi se spopadi razširili na BiH in apelira jugoslovansko vodstvo, naj se pridruži dogovorjenih načel s haaške konference. Resolucija tudi poudarja, da načelo narodov do samoodločbe ni vprašljivo, a k temu uvršča tudi vprašanje Kosova, ter zahteva, da morajo biti pri urejanju jugoslovanskih težav prisotni tudi predstavniki pokrajinskih parlamentov Kosova in Vojvodine.

PSI ocenjuje pozitivno proces razvoja v DSL

RIM - Razdajla med socialistično stranko in DSL je manjša kot v bližnji preteklosti. Na Occhettovo vabilo k sodelovanju je sekretar PSI Bettino Craxi odgovoril med včerajšnjo sejo strankinega vodstva, ki se je sestalo, da bi pripravilo sejo vsedravnega sveta.

Craxi je ocenil »pozitivno nekatere pomembne elemente, ki izhajajo iz razprave v DSL«, ker »nakazujejo bolj odprta stališča, za katere upamo, da jih bo DSL razvijala dosledno«. Sicer pa je Craxi začel svoje poročilo s poudarjanjem pomena skupnega stališča PSI in DSL o spodbujanju poskusu državnega udara v Moskvi. To dejanje je »pokazalo svoj potencial, ki smo ga mi nemudoma podčrtali«.

Socialistični sekretar je v svojem odgovoru DSL spet predlagal cilj »socialistične enotnosti«, vendar je pri tem nakazal tudi zelo postopno pot do tega cilja. Socialistično eneotnost bo treba uresničiti v oblikah, ki bodo možne, napredovala bo s potrebno postopnostjo, z vsemi raščičevanji, ki so še potrebna, s konkretnimi dogovori o družbenih, političnih in institucionalnih reformah, z odgovornim in spoštljivim dialogom, ki naj preseže nasprotja in odstrani predsodke o različnosti in superiornosti, ki lahko samo pospešijo »kulturo sovraštva«.

Že dopoldne je D'Alema v imenu DSL poponovil Craxiju ponudbo o sodelovanju. Omenil je možnost sporazumov tudi o italijanskih in ne samo mednarodnih problemih, pohvalno se je izrazil o »strategiji pozornosti, ki jo PSI vodi do levece«, obenem pa zavrnil perpektivo socialistične enotnosti, ki bi po njegovem pomenila le »združitev dveh šibkih, kar bi okrepilo KD«.

V svojem obsežnem poročilu je Craxi načel tudi problem Jugoslavije. PSI podpira akcijo ES in zamisel »eskacije akcij posredovanja in pomirjevanja, vključno s posegom OZN in morebitnim bolj zahtevnim posegom Evrope«.

Jugoslavija kot Libanon?

DUNAJ — Slovenski ministrski predsednik Peterle je dopisniku avstrijske agencije APA v Parizu dejal, da se Jugoslavija lahko prelevi v drugi Libanon, če srbsko vodstvo ne bo prenehalo s sedanjo politiko. Peterle meni, da Sloveniji za zdaj ne grozi nevarnost iz Srbije, saj ima »največja jugoslovanska republika preveč lastnih težav, pa tudi zvezna armada se po grenki izkušnji v Sloveniji ne bi lotila novega napada.«

Predsednik meni tudi, da bodo Slovenijo čez kak mesec že mednarodno priznali, tudi zato, ker »težav z manjšinami nima, spor med Srbi in Hrvati pa sega daleč v preteklost«.

Napori za vzklajevanje besedila zakona o lastninjenju podjetij

LJUBLJANA — Skoraj ves dan so poslanci družbenopolitičnega zbora slovenske skupščine govorili o spornem Zakonu o privatizaciji podjetij, v razpravi pa je bilo vse več medsebojnih obtoževanj in očitkov. Tako je poslanec SDP Miran Potrč javno predstavil pismo, poslano dekanu ekonomske fakultete, ki ga je podpisala skupina poslancev Demosa. V njem fakulteto imenujejo eno redkih boljševiških fakultet, dr. Ribnikarja, dr. Kovača, dr. Mencingerja, dr. Tajnikarja in druge pa marksistični laboratorij doktorjev, ki skuša prispevati k zaroti proti slovenski vladi. Zahtevajo javen odgovor na vprašanje, kaj so doktorji te fakultete prispevali k mladi slovenski demokraciji in odgovorjajo kar sami: nič. Podpis na pismu je sicer skorajda popolnoma nečitljiv.

Po tem je poslanec Franc Zagožen opozoril, da imajo pismo staro skupščinsko oznako in povedal, da je takih pisem veliko (eno naj bi dr. Ribnikarju napisal Vane Gošnik), vendar so podpisi nečitljivi oz. ponarejeni. Dr.Ludvik Toplak je poudaril, da je treba to

ново afero razčistiti že danes, tako da novinarji čakamo napovedano tiskovno agencijo.

»Zakon o lastninskem preoblikovanju podjetij bo z nekaj kompromisnimi popravki sprejet v okviru koncepta, ki ga je oblikovala vlada,« je predsinoti celodnevni razpravi o tem zakonu v družbenopolitičnem zboru slovenske skupščine zatrdil minister za planiranje Igor Umek. Njegova izjava temelji predvsem na dejstvu, da so v vseh parlamentarnih strankah pripravljeni sprejeti ta zakon in da so ob tem pripravljeni tudi na določene kompromise.

Danes se bodo sestali predstavniki poslanskih klubov vseh parlamentarnih strank, kjer naj bi se dogovorili, kako oblikovati zakon, da bi dobil večinsko podporo v vseh zborih. Hkrati bi se morali dogovoriti, kako s političnimi sredstvi preprečiti zlorabe, ki bi jih zakon lahko omogočal. Imenovali pa naj bi tudi delovno skupino, ki bi z vlado poskušala razčistiti vsa sporna strokovna vprašanja vzvezi z zakonom o lastninskem preoblikovanju podjetij. (dd, STA)

Peterle in Domljan gosta Evropske demokratične zveze

PARIZ — Slovenski premier Lojze Peterle in predsednik hrvaškega parlamenta Žarko Domljan sta se udeležila konference Zveze evropske demokracije (UDE) v Parizu. Na tiskovni konferenci sta pojasnila položaj v obeh republikah. Domljan je dramatični položaj na kriznih območjih Hrvaške, orisal z učinkovito prispevijo: »Zaprli smo s podivjanim tigrom. Omogočite nam, da se umaknemo, ali pa preženite tigr.«

Peterle je ponovil zahtevo po priznanju neodvisnosti Slovenije, ki jo »slovenski narod pričakuje že stoletja, saj se Slovenija počuti kot talec v današnji Jugoslaviji, ki je že v agoniji«. Priznanje Slovenije bi zato omogočilo Slovincem,

da bolje preživijo. Tako kot Hrvaška tudi Slovenija pričakuje odločnejše ukrepe z Zahoda.

Na novinarski konferenci so bili voditelji trideset socialdemokratskih, liberalnih in zmernih desničarskih strank. Med udeleženci je bil tudi Jacques Chirac, ki si prav tako prizadeva za priznanje Slovenije in Hrvaške, vendar le pod določenimi pogoji. Če zvezna oblast in armada ne bosta pripravljena sodelovati pri iskanju mirnih rešitev, bo priznanje teh dveh držav upravičeno. Avstrijski šef diplomacije Alois Mock pa je opozoril, da namerava Zveza priznati republiko, če se bodo spopadiklub podpisu premirja nadaljevali.

BTP

BUONI DEL TESORO - SEDEMETNE OBVEZNICE

● Obveznice BTP s koriščenjem 18. septembra 1991, zapadejo 18. septembra 1998.

● Obveznice dajejo letno 12% posticipiranih bruto obresti, izplačljive v dveh šestmesečnih obrokih.

● BTP bodo dodeljeni po marginalnem sistemu, ki se nanaša na ceno ponudbe.

● Obveznice se lahko rezervirajo pri okencih Banca d'Italia ali pri bančnih zavodih do 13.30 dne 13. septembra.

● Obveznice je treba vplačati 18. septembra, ne da bi plačali kakršnokoli provizijo, po iznešeni ceni.

● Obveznice so v svežnjih po minimum 5 milijonov lir.

Rezervacije do 13. septembra

Minimalna cena dražbe %

95,—

Letni donos na podlagi minimalne cene

Bruto %

13,54

Neto %

11,83

Cena, ki bo dosežena na dražbi in efektivni donos bosta objavljena s tiskovnim sporočilom.

Tudi SSK za prisotnost predstavnikov manjšine na konferenci v Haagu

TRST — Deželno tajništvo Slovenske skupnosti je med obravnavo položaja slovenske manjšine v Italiji v luči mednarodnih dogajanj in političnih stališč na vsedrjavni in krajevni ravni obsodilo revanšistična stališča političnih sil in posameznikov, ki bi radi izkoristili jugoslovansko krizo za premikanje meje in ozemelske zahteve. Odpiranje takih vprašanj, meni SSK, spodkopuje sožitje in zaupanje med ljudmi in državami. Demokratične politične sile naj potrdijo svojo zavezanost viziji evropskega združevanja in preraščanja klasično pojmovanih državnih mej; za to se je v parlamentu zavzel De Michelis, a že njegov tržaški strankarski tovariš sen. Agnelli namiguje, da Italija ni več vezana na Osimo. Glede izjave De Michelisa o »preraščanju Osima« za zagotovitev večje pravne zaščite Italijanom v Sloveniji in Hrvaški SSK naglaša, da je Osimska pogodba s preambulo in 8. členom

(manjšinske pravice) dvostranska pogodba, ki zadeva Italijane v Jugoslaviji in Slovence v Italiji; nepošteno je opozarjati na pomanjkljivosti zaščite italijanske manjšine, a pozabljati, da Italija ni izpolnila desetletja starih obvez o zaščiti Slovencev in da je razlika v ravni užvanih pravic med Slovenci v raznih pokrajinah veliko hujša od razlike v ravni zaščite Italijanov v Sloveniji in Hrvaški. Če bi Italija zahtevala vključitev italijanske manjšinske problematike med predmete obravnave na mirovni konferenci v Haagu, pa spadajo tja tudi mednarodna jamstva za zaščito Slovencev. SSK je za skupen nastop Slovencev v Italiji, v dialogu z italijansko manjšino pa želi utrditi solidarnost med manjšinami in zavrniti nevarnost manipuliranja z zahtevami manjšin. Treba je tudi glasno zahtevati, da se premakne z mrtve točke postopek za odobritev zaščitnega zakona.

Jutri na Obali zeleni iz Italije

PORTOROŽ — Na pobudo Zveze zelenih FJK bo jutri in v nedeljo v portoroškem Grand Hotelu Palace zasedal vsedrjavni zvezni svet zelenih Italije. Jutri od 10. pa do kakšne 18. ure bodo obravnavali jugoslovansko krizo, dogajanje v Sovjetski zvezi in novo podobo vzhodne Evrope oziroma njene učinke na Evropo kot tako. Poleg evroposancev in državnih parlamentarcev zelenih bodo sodelovali na zasedanju tudi predstavniki Slovenije (vodja zelenih in član republiškega predsedstva Dušan Plut), Hrvaške (zastopnica zelenih iz Zagreba in koordinatorka mirovniške kampanje Vesna Terselič) in kosovskih Albancev (koordinator tamkajšnjih Remzi Pakalli) ter zastopnice Komiteja mater proti vojni.

Zasedanje o nabožnih skladbah

REZIJA — V kulturnem domu Ta Rozajanska kulturalna hiša na Ravnci se začne danes zjutraj mednarodno znanstveno zasedanje na temo "Tradicionalna glasba alpskega loka - Verske pesmi", ki se bo nadaljevalo in zaključilo jutri. Zasedanje, ki bo pod pokroviteljstvom deželne vlade FJK, prirejajo Italijanska družba za etnomuzikologijo (SIE), Inštitut za slovensko narodopisje ZRC-SAZU iz Ljubljane, Stolica za ljudske tradicije z Univerze v Trstu, Občina Rezija in Gorska skupnost za Kanalsko dolino in Pod Vilo.

Danes govorijo Roberto Leydi (*nabožne pesmi italijanskega alpskega loka*), Mauro Balma (*nabožna glasba v Ceriani, Imperia*), Emanuela Lagnier (*Dolina Aoste*), Michel Foussard (*nabožne pesmi na območju Nice*), Francisca Roynolds Bustarret (*glasbeni arhivi francoskih Alp*), Gerlinde Haid (*nabožne pesmi v Avstriji*), Hildegard Herrmann-Schneider (*južnotirolske tradicije*), Engelbert Logar (*nabožne pesmi Jauntala*) in Zmaga Kumer (*ljudske nabožne pesmi na Slovenskem*), jutri pa Roberto Starec (*trikraljevske pesmi vzhodnih Alp*), Gian Paolo Gzi (*neobjavljene variante božičnih in trikraljevskih pesmi v Furlaniji*), Renato Morelli (*zbirka Michi in trikraljevske pesmi alpskega loka*), Julijan Štrajnar (*trikraljevske pesmi na Slovenskem*) in Mirko Ramovš (*gibni elementi v trikraljevskih koledah*). (L. N.)

V dneh 27. in 28. septembra v Belgiji Slovensko-furlansko zborovanje izseljencev

VIDEM — V petek, 27., in v soboto, 28. septembra, se bo odvijala v belgijskem mestu Charleroi velika in pomembna multikulturna, slovensko-furlanska manifestacija. Organizirala jo bo Zveza slovenskih izseljencev iz Furlanije-Juljske krajine, pri organizaciji pa bosta sodelovali Združenje izseljenih delavcev iz Furlanije-Juljske krajine - Alef in združenje No Furlans - Eraple. Finančno zaslombo bo tej svojstveni in na moč hvalevredni prireditvi zagotovila deželna ustanova za vprašanja izseljenstva.

V začetnem delu programa dvodnevne emigrantskega snidenja, torej v petek, bodo priredili posvetovanje na temo o "plurietnični Furlaniji in osrčju nove Evrope". V sporočilu, ki so ga naslovili organizatorji na furlanske, slovenske ter italijanske izseljence, je obrazloženo, da nameravajo s to okroglo mizo poglobiti poznavanje zemljepisnih, etničnih, jezikovnih in kulturnih značilnosti dežele Furlanije-Juljske krajine kot sestavnega dela italijanskega severovzhodnega ozemlja; še posebej pa bodo na posvetovanju obravnavali vprašanje, kakšne perspektive se odpirajo za Furlanijo-Juljsko krajino spričo dosedanjih oziroma tudi še trajajočih premikov in sprememb v vzhodnoevropskih državah.

Program dvodnevne furlansko-slovenskega srečanja izseljencev se bo nadaljeval v soboto s seminarjem, ki bo namenjen prvenstveno sinovom in hčeram ter sploh potomcem ljudi, ki so se izselili iz Furlanije-Juljske krajine v Belgijo. Na seminarju bodo razpravljali o "etnični identiteti med izgradnjo Evrope in prodiranjem množične kulture".

Srečanje, glede katerega si obetajo organizatorji, da se ga bodo izseljenci udeležili v čim večjem številu, se bo zaključilo s slavnostnim koncertom v dvorani za predstave znotraj županstva v Charleroiu.

Danes se začne 24. obrtni sejem v Celju

CELJE — Predsednik Republike Slovenije Milan Kučan bo danes odprl v Celju 24. mednarodni obrtni sejem MOS '91, ki bo trajal do nedelje, 22. septembra. Gre za največjo tržno manifestacijo obrti in podjetništva v Sloveniji, ki je bila proglašena leta 1989 tudi za osrednjo tovrstno prireditev v prostoru Alpe-Jadrana. Na 45.000 kvadratnih metrih razstavne površine se zvršča letos 1.320 razstavljalcev, od tega 87 tujih. Sejem si ogleda vsako leto več kot 230.000 obiskovalcev, od tega pa je kar dobrih 70.000 poslovnežev.

Od danes tridnevno zasedanje MEIC v Vidmu Mednarodni premiki in naloge katoličanov

VIDEM — Prizadevanja krščanskih skupnosti za izgradnjo nove Evrope: o tem bo beseda na tridnevno mednarodno zasedanju v priredbi videmske skupine gibanja za kulturno snovanje MEIC (Azione Cattolica), ki se prične danes in zaključijo v nedeljo popoldne v Vidmu. Gre za tretje takšno mednarodno pobudo: prvi dve sta bili na avstrijskem Koroškem leta 1989 in v Jugoslaviji leta 1986. Poleg italijanskih bodo prisotne katoliške skupine iz Madžarske, Hrvaške, Slovenije in Avstrije, vsi skupaj pa bodo pretresli vprašanje, kakšne obveznosti narekujejo katoličanom zgodovinski pretrsi zadnjih let.

Zasedanje bo odprl danes ob 18. uri (po skupni molitvi, ki jo bo vodil škof Alfredo Battisti) rektor Univerze Franco Frilli. Poleg drugih uglednih govornikov bo nastopil tudi kardinal Achille Silvestrini.

Oldtimerji vozili skozi Čedad

ČEDAD — Sredi Čedada je precej zanimanja vzbudil prihod kakih 50 starih avtomobilov, ki se udeležujejo krožne dirke po Italiji. Med oldtimerji, ki so nekaj ur parkirali na trgu pred čedajskim županstvom, je bilo spoznati več takšnih avtomobilov, ki so v povojni dobi predstavljali vrh italijanske in tuje avtomobilske industrije. Karavana vozil je že nekaj dni na poti, ki se je začela v Rimu in se bo tam tudi sklenila. Doslej so prireditelji, člani društva "La Manovella", naleteli na veliko odobravanje povsod, kjer so postavili cilj dnevnih etap, kar je bil tudi njihov poglavitni cilj.

Na sliki (foto Pavšič) oldtimerji med postankom v Čedadu.

Srečanje brigadirjev Šmarje Poljane '91

KOPER — Brigadirji veterani koprškega kluba se bodo po srečanju ob sežanskem občinskem prazniku spet sešli jutri, 14. septembra, v Šmarjah Poljanah. Srečanja, ki se bo začelo ob 15. uri, se bodo udeležili tudi člani sežanske sekcije. Pred novim snidenjem smo se pogovorili z Lilijanom Gašparinijem iz Kopa, praporščakom kluba brigadirjev veteranov za slovensko Primorje in Istro in ga vprašali, kaj mu pomeni mladinsko prostovoljno delo.

»Prav bi bilo, da bi se sleherni mladinec udeležil vsaj ene mladinske delovne akcije. Tu se nauči veliko lepega, zlasti pa navežeš prijateljske in tovariške stike s sovrstniki, ki jih kasneje še neguješ in poglobljaš. Tudi prispevek k gradnji in pomoči domovine je velik. Spoznaš delo starejših brigadirjev in ga primerjaš s sedanjim delom oziroma delom, ko sem bil jaz v brigadi. Oni so več potrpežljivi na mladinskem prostovoljnem delu, žal pa mladi ne znamo tega ceniti.«

Koprski klub brigadirjev je bil ustanovljen l. 1987. Ob ustanovitvi si v Koprju podal svečano izjavo, da boš skrbno čuval prapor kluba. Bi nam, prosim, predstavil prapor koprskih brigadirjev?

»Ena stran praporja predstavlja in simbolizira Triglav, morje in oljke (simbol Istre in Primorske) ter lopato, kramp in bratstvo ter enotnost med narodi. Na drugi strani praporja je znak Občinske konference ZSMS Koper oziroma sedanje

LDS (liberalno demokratske stranke). Na drogu so poleg praporja tudi spominski trakovi občin in organizacij. Drog krasijo zlati in srebrni žeblički, v katere je vgravirano ime darovalcev, tako posameznikov, tudi brigadirjev, kot delovnih organizacij. Trenutno drog šteje 84 zlatih in 29 srebrnih žebličkov. Prav zaradi teh žebličkov je nošenje praporja odgovorna naloga.«

Kje si vse sodeloval na MDA in kje te spremlja prapor?

»S koprsko brigado Anton Ukmar Miro sem l. 1987 sodeloval v Mariboru, naslednje leto pa na Kubanskem. Kot praporščak koprškega kluba pa s praporjem sodelujem na raznih srečanjih brigadirjev, manj veselo pa je poslavljanje od nekdanjih brigadirjev. Tu mislim na pogrebe naših članov, katerih želja je, da bi jih brigadirski prapor spremljal na zadnji poti. Zaposlen sem kot monter ogrevalnih naprav pri IMP Koper in organizacija ima razumevanje za moje udejstvovanje. Včasih pa se zgodi, da zaradi obilice dela ne morem sodelovati pri teh slovesnostih.«

V klub brigadirjev za slovensko Primorje in Istro vabimo čimveč mlajših brigadirjev, da bi bila srečanja in ostala dejavnost kluba pestrejša. Gotovo bo tudi srečanje v Šmarjah-Poljanah priskrbe, če se ga bodo udeležili mladi. (O.K.S.)

Na sliki: Lilijan Gašparin razvija prapor kluba brigadirjev veteranov za slovensko Primorje in Istro.

Bivše borce Prekomorce veže globoka solidarnost

TRST, KOPER — Domicilni odbori Skupnosti borcev Prekomorskih brigad in drugih prekomorskih enot narodnoosvobodilne vojne Jugoslavije so v teh dneh razposlali svojim članom to in onstran meje vabilo na tovariško srečanje Prekomorcev-borcev NOV, ki bo v soboto, 5. oktobra, ob 11. uri v prostorih hotela Triglav v Kopru. Na vabilu je napisano, da bosta govornika predsednik republiškega odbora Zveze združenj borcev NOV Slovenije Ivan Dolničar in Jožko Humar, diplomirani pravnik iz Nove Gorice in medvojni urednik tednika Prekomorec.

Govorom bo sledil bo kulturni program, v katerem bodo sodelovali: Obalni oktet iz Izole pod vodstvom Mirka Slossarja, Kulturniška skupina TPPZ Pinko Tomažič iz Trsta, violinist Oskar Kjuder, pianist Andrej Pegan, sopranistka Edit Kocijan, recitatorja Aldo Pressel in Stane Rztresen ter še napovedovalka Rada Cergol. Skupno kosilo bo v prostorih hotela Triglav.

Celotna prireditev bo posvečena 50. obletnici ustanovitve Osvobodilne fronte in začetka oboroženega odpora slovenskega naroda proti okupatorju.

Domicilni odbor skupnosti političnih preganjancev na Sardiniji (sedež odbora je v Postojni, Trg padlih borcev št. 5) pa organizira od 18. do 22. septembra petdnevni izlet v južno Francijo, kjer si bodo udeleženci ogledali kraje Arles, Istres, Marseilles, Miramas, Padde Callas, Port de Bouc, S. Raphael, Draguignan in še druge, v katerih so vojno obdobje preživljali pripadniki "slovanskih čet" v letih 1944-1945.

Prijave za ta izlet so že zaključene, na željo pripadnikov "slovanskih čet" pa bo Domicilni odbor skupnosti političnih preganjancev na Sardiniji organiziral še en izlet na Sardinijo in Korziko in sicer od 15. do 20. oktobra. Organizator izleta bo potovalna agencija Intertour iz Sežane. Udeleženci bodo obiskali Cagliari, Iglesias, Carbonaro, Villacidro, Oristano, Nuoro, Olbio, Sassari, Alghero, Porto Torres in Santo Tereso Gallura na Sardiniji ter Bonifacio, Ajaccio, Vizzanovo, Venaco, Corte in Bastio na Korziki. Za ta izlet se lahko interesi vpišejo najpozneje do 25. septembra pri agenciji Intertour, Sežana, Partizanska št. 18, informacije pa lahko dobijo na tel. št. 067 73297 ali 72577 (Ivo Mesar).

Nekdanji pripadniki "slovanski čet" zbirajo tudi prispevke za obnovo in popravilo 40 grobov padlih v Ajacciu in Bastii na Korziki. Za zamejstvo sprejema prostovoljne prispevke Aleksander Ivančič.

To so pomembne pobude, ki vežejo mnoge še živeče bivše pripadnike Skupnosti Prekomorskih brigad in drugih prekomorskih enot NOV Jugoslavije ter člane Skupnosti političnih preganjancev na Sardiniji in Korziki, za srečanja in izlete, ki jih bodo še tesneje povezali z delom zgodovine naših ljudi v boju proti fašizmu za svobodo svojega naroda. N. L.

Na univerzi se je pričel štiridnevni posvet o kulturni identiteti nove skupnosti šesterih držav

Heksagonala med ekspanzionističnimi skominami in iskanjem enakopravnega sožitja in sodelovanja

Kulturna identiteta držav Heksagonale je kljub nekaterim skupnim vseevropskim koreninam zelo raznolika, zaradi česar bi bil že od vsega začetka obsojen na propad vsak poskus njihovega medsebojnega povezovanja, ki se ne bi opiral v kulturi spoštovanja drugačnega. Ta osrednja ugotovitev je prišla jasno do izraza takoj na začetku štiridnevnega mednarodnega posveta z naslovom Kulturna identiteta držav Heksagonale in obmejnih držav, ki se je včeraj pričel na Fakulteti za matematiko, fiziko in naravoslovje v Trstu pod močnim vtisom tragičnih dogodkov, ki se odvijajo na bojiščih v naši neposredni bližini v eni izmed ustanoviteljic te skupnosti šesterih držav, v razpadajoči Jugoslaviji.

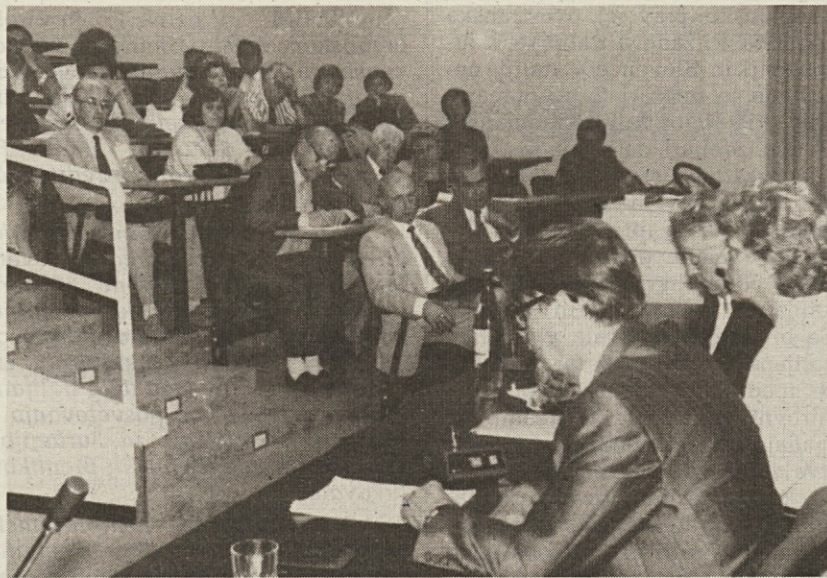
Posvet prireja Univerza v Trstu ob podpori oziroma pod pokroviteljstvom številnih krajevnih, vsedržavnih, inozemskih in mednarodnih ustanov, organizacij in podjetij, od Občine Trst do italijanskega zunanjega ministrstva, od Tržaške kreditne banke do češkoslovaškega veleposlaništva v Italiji. Na njem sodelujejo v glavnem kulturni delavci iz Avstrije, Češke-Slovaške, Italije, Jugoslavije, Madžarske in Poljske ter še iz drugih evropskih držav, mnogi od katerih so se pred letom dni zbrali na podobnem srečanju v Trstu na temo »Obmejne književnosti za kulturo miru«.

Kakih 50 udeležencev so včeraj dopoldne ob otvoritvi pozdravili profesorica francoske književnosti na tržaški univerzi Giovanna Trisolini, ki je prava duša teh srečanj, tržaški župan Franco Richetti, dekan Fakultete za politične vede Domenico Coccopalmerio, deželni odbornik za mednarodne stike Gianfranco Carbone, tržaški senator Arduino Agnelli in predsednik Mednarodnega združenja avdiovizuelnih medijev (AIMAV) Marcel De Grève. Govorili so o protokolih in duhu Heksagonale, ki naj bi iskala enotnost v raznolikosti, o potrebi po mednarodnem sodelovanju in o nevarnosti starih in novih nacionalizmov, za poznavalce krajevnih razmer pa so bili nekoliko manj prepričljivi, ko so predstavljali Trst kot evropsko odprto stičišče narodov in kultur ter ga ponujali za vzor tvornega sožitja in sodelovanja. Ko bi to vsaj držalo za naprej, recimo za bodoči statut Občine Trst...

Uvodno predavanje je imel član predsedstva Republike Slovenije Ciril Zlobec, ki je sicer poudaril, da nastopa kot književnik. Govoril je o literaturi med estetskim ekspanzionizmom in nacionalno samoobrambo. Dejal je, da veljajo pri uveljavljanju na literarnem področju med narodi praviloma podobna razmerja moči kot na gospodarskem, političnem in drugih področjih, saj so gospodarsko in politično močnejši narodi navadno močnejši tudi literarno in še prej jezikovno. Države snujejo seHeksagonale niso izjema. Te države v glavnem pripadajo srednji Evropi, ki je še do nedavnega iskala svojo podobo

med vzhodno in zahodno Evropo. Toda vzhodna Evropa se je politično zrušila in bi danes želela postati zahodna, a tega ne more, rezultat tega paradoksa pa je, da jo grize dvom, ali je sploh Evropa. »Hočemo v Evropo« je geslo, ki ga je mogoče slišati od Poljske do Slovenije, kar pomeni, da bi polovica Evrope rada postala Evropa in se preselila v Evropo, v kateri je od zmeorom. Položaj, je dejal Ciril Zlobec, bi lahko bil komičen, ko ne bi bil tragičen. Po njegovem mnenju se zaradi političnih razmer in zaradi znanega gospodarskega položaja zdaj šele začenja zahodnoevropski kulturni in literarni ekspanzionizem, ki postavlja pod vprašaj prihodnjo vlogo nacionalnih kultur zunaj zahodne Evrope. Sicer pa je Zlobec svoje dokaj pesemistično in mestoma celo nostalgčno razmišljanje končal z nekoliko vedrejšo noto, da narodi srednje in vzhodne Evrope ne bodo potešili svoje sedanje sle po »evropeizaciji« v prevzemanju že obstoječega na Zahodu, ampak se bo prej ali slej pokazala nova identiteta, identiteta narodov in ljudi, ki strastno iščejo svoj obraz v razmerah, v katerih so ta trenutek bolj njihove žrtve kot dejanski akterji.

Če je Zlobčev uvodno predavanje velikopotezno zajelo problematiko današnje srednje in vzhodne, a posredno tudi celotne Evrope, pa je v nadaljevanju posveta včeraj dopoldne prišla močno do izraza sedanja dramatična jugoslovanska kriza, in to predvsem v predavanjih soreditorice reške univerze Katice Invanšević in profesorice slovenske književnosti na Univerzi v Beogradu Marije Mitrovič. Prva je

Ciril Zlobec podaja uvodno predavanje

(Foto Magajna)

poudarila pravico do različnosti in bogastvo raznolikosti, izhajajoč tudi iz zgodovinskega izkustva istrskih ljudi, druga je izpostavila, da se vsako sožitje pričinja z medsebojnim poznavanjem in še posebej s poznavanjem književnosti, v katerih se zrcalijo duše narodov. Ob njunem dramatičnem pričevanju o tragičnem dogajanju v sedanji vojni med Srbijo in Hrvaško je v zaključni razpravi prof. Jože Pirjavec kot predsedujoči dopoldanskemu delu posveta povzel sklep, da bi udeleženci odobrili poziv k mirnemu razreševanju jugoslovanske krize.

Jugoslovanska problematika je prišla do izraza tudi v popoldanskih predavanjih profesorjev Iva Frangeša, Mateja Zoriča in Iva Runtića iz Zagreba, Atilija Rakarja

iz Ljubljane, Ericha Prunča iz Gradca ter Marije Pirjavec iz Trsta. Pirjevčeva je govorila o tipoloških značilnostih slovenske književnosti v Trstu. Ob pretresanju del Alojza Rebule in Borisa Pahorja je ugotovila, da se ta književnost razlikuje tako od osrednje slovenske kot od tržaške italijanske. Zanj je značilna že svojstvena lestvica vrednot, ki se izraža predvsem v posebnem jezikovnem, etničnem, eksistencialnem in ontološkem etosu. Kot taka se vsekakor polnokrvno uokvirja v veliko družino srednjeevropskih kultur, ki pa so vedno toliko velike, kolikor znajo svojo partikularnost prerasti v univerzalnost, je zaključila prof. Marija Pirjavec.

M. B

Tudi letos pester načrt Slovenskega deželnega zavoda za poklicno izobraževanje

Paleta tečajev za mlade

Bolj kot se bliža začetek šolskega leta, bolj se tudi na Slovenskem deželnem zavodu za poklicno izobraževanje pripravljajo, da bi mladim slovenskim fantom in dekletom, ki ne nameravajo nadaljevati študija na »tradicionalnih« višjih srednjih šolah, nudili čim več možnosti za pridstvo na poklic. Tudi letos je vodstvo Zavoda začrtalo niz tečajev, tako poklicnih kot večernih; tečaji so izbrani zelo smelo, z enim očesom obrnjenim proti pričakovanjem mladih, z drugim pa uprtim v možnosti za dejansko zaposlitev po opravljenih tečajih. Leto predvsem velja za celoletne poklicne tečaje, medtem ko bodo večerni tečaji služili predvsem za obogatitev in izpopolnitev znanja pretežno tistih, ki so že zaposleni.

A pojdemo po vrsti. Slovenski deželni zavod za poklicno izobraževanje ima letos na Tržaškem v svojem šolskem programu deset tečajev. Trije so poklicni (vsak po 1.200 ur letno), in

sicer: dveletni poklicni tečaj s kvalifikacijo za dodeljene uradniške-mu delu (1. letnik), dveletni poklicni tečaj s kvalifikacijo za uradnike uvoznno-izvoznega podjetja (2. letnik) in triletni poklicni tečaj s kvalifikacijo za oblikovalce kraške umetnostne obrti.

Predvsem prvi in tretji tečaj predstavljata novost. Tečaj za dodeljene uradniškemu delu ima namen usposobiti uradnika za poslovanje v uradu z uporabo sodobnih delovnih sredstev in tehnoloških pripomočkov. Prednost ima torej predvsem moderen uradniški prijem, v kar spadajo tudi obiski in ogledi raznih delovnih okolij in štedenska delovna praksa v drugem letniku. Pogoji za vpis sta opravljena nižja srednja šola ali starost od 15. do 20. leta.

Po tečaju o kamnoseštvu se SDZPI spet vrača na ovrednotenje poklicev, ki so tesno povezani s kraškim obrtniškim bogastvom. Še

več, tokrat gre celo za njihovo umetnostno različico. Namen poklicnega tečaja za oblikovalce kraške umetnostne obrti je usposobiti tečajnika za poseganje in sodelovanje pri obnovitvah poslopij, pri novih gradnjah ter notranjem opremljanju ter za oblikovanje značilnih kraških izdelkov iz lesa, kamna in kovin. Pouk bo potekal tako na sedežu Zavoda kot v umetniškem laboratoriju Sol et luna v Trstu. Tudi ta tečaj je namenjen tistim, ki so dokončali nižjo srednjo šolo in niso še dopolnili 20. leta starosti.

Oba omenjena tečaja sta brezplačna ter se odvijata zjutraj kot redna šola (34 ur tedensko, sobota prosta). Za oba tečaja je prostih še nekaj mest in zelo lepo bi bilo, da bi jih zapolnili (poklicni tečaj lahko steče z najmanj 12 dijaki), sicer bi se jima moral Zavod odpovedati, s tem pa bi izgubil že odobreno finansiranje Dežele. Oba tečaja bi se morala začeti 23. septembra.

Od večernih tečajev je največ zanimanja za začetniški tečaj italijanščine in tečaj informatike. Odprta pa so še vpisovanja na strokovni master za upravljanje podjetij (500 ur), v tečaj strojepisa z videotipkanjem (150 ur) in tečaj za vzdrževalce parkov, vrtov in zelenih površin (120 ur). Pogoji za vpis na strokovni master so opravljena katerikoli višja srednja šola, končna ocena na maturi najmanj 40/60 in opravljen sprejemni kolokvij. Pouk bo razdeljen v 20 tedenskih ur, 120 ur pa je namenjenih delovni praksi, ki naj bi trajala 3 tedne. Strokovni master bo trajal od oktobra do vključno marca.

Tečaj za vzdrževalce parkov je namenjen brezposelnim, članom združenj in tistim, ki bi se radi ukvarjali s to dejavnostjo. Potekal bo dvakrat tedensko v centru ERSa na Proseku, in to od oktobra do marca.

Rok za vpisovanje zapade 20. septembra, za večerne tečaje pa bo odprt še dlje. Vpisovanje poteka na sedežu SDZPI (Ul. Ginnastica 72, tel. 577941) ob 9. do 13. ure (razen ob sobotah).

Olajšave EGS na področju industrije in kmetijstva

Tržaška trgovinska zbornica je priredila včeraj zelo dobro obiskan posvet o fondih, posojilih in gospodarskih olajšavah, ki jih nudi Evropska gospodarska skupnost ekonomskim operaterjem na področju industrije in kmetijstva. O teh temah sta predavala direktor EGS za koordinacijo osnovnih fondov Lanfranco Bianconi ter profesor Carlo Baldi, ki poučuje pravo na univerzi v Bologni.

Bianconi je prisotnim predstavil zakonodajo, ki ureja podeljevanje prispevkov iz fondov EGS. Poudaril je, da s temi skladi namerava EGS pospešiti gospodarstvo v deželah, kjer zaradi prestrukturiranja proizvodne osnove obstaja nevarnost socialnega obubožanja. S temi fondi namerava EGS ublažiti predvsem stopnjo brezposelnosti ter pospešiti strokovno kvalifikacijo mladih. Te sklade uporablja

EGS tudi za modernizacijo kmetijstva.

Profesor Baldi je spregovoril o posojilih BEI in CECA, ki jih EGS nudi industriji. Dejal je, da so ta posojila podvržena tržnim mehanizmom, zaradi česar EGS posoja ta denar z relativno lahkoto. Baldi je poudaril, da posojila BEI lahko izkoristi vsakdo, ki namerava začeti z novo proizvodnjo v pokrajinah EGS, ki jih je slednja proglasila za gospodarsko prizadeta. Glede posojil CECA, je predavatelj pojasnil, da jih lahko prejmejo tisti podjetniki, ki ustvarjajo nova delovna mesta na področjih, kjer je v prejšnjih letih prihajalo do zaprtja kovinarskih ter ladjedelniških obratov. EGS je uvrstila Trst med ta področja. Prednost teh posojil je relativno nizka obrestna mera, ki sicer odvisi od številnih ustvarjenih delovnih mest. (w)

Vietnamska znanstvenica zmagovalka prestižne nagrade »E. Majorana«

V Mednarodnem centru za teoretsko fiziko pri Miramaru je nobelovec Abdus Salam izročil včeraj eno od prestižnih odlikovanj, ki jih center podeljuje za posebne dosežke na raznih področjih. Tokrat je bila na vrsti nagrada na področju matematičnih ved, prejela pa jo je 30-letna vietnamska znanstvenica Hong Van Le.

Mlada raziskovalka je ob prejemu denarnega nakazila za 1000 dolarjev in medalje bila zelo ganjena. Razkrila je, da bo polovico zneska podarila svoji družini, ki jo je z velikim žrtvovanjem podpirala pri študiju, drugo polovico pa visoki šoli v Hanoju, kjer je diplomirala. Hong Van Le je študij nato nadaljevala na Univerzi v Moskvi. Njeno delo je včeraj orisal moskovski univerzitetni docent Jakov Sinai. Letošnja nagrada za matematične vede je bila posvečena spominu znanega italijanskega fizika Ettoreja Majorane.

Poziv A. Kalc (DSL) Odprto pismo Tržčanom

Občinska svetovalka Demokratične stranke levice Anamarija Kalc je naslovila preko tiska sledeče odprto pismo Tržčanom.

Tečaj nemščine za tujo mladino v Avstriji: za Turke, Hrvate, Slovence, Madžare, Italijane, Tržčane — Italijane in Slovence, Jezikovni tečaj, a tudi življenjska šola, priložnost za spoznavanje, za sožitje z drugimi kulturami, drugimi jeziki, pomembna izkušnja za prihodnost današnjih mladostnikov v luči jutrišnje Evrope.

Pa vendar, tudi tu se je oglasila težka žaljivka »s'ciave«! Gre, k sreči, le za en primer mladeniča, ki je hotel ponižati slovenske Tržčanke. Le-te so se — po svoje — že navadile, da jih navijači med odbojgarskimi tekmami ali pa preprosto po cesti ozmerjajo s psovko »s'ciave«.

Slovenski starši skušamo obrazložiti našim otrokom, zakaj takšno obnašanje, in se trudimo, da se ne bi, kljub takim ponižanjem, v njih razplameta sovraštvo in nestrpnost, ki ju mi prvi ne sprejemamo več. A podobno vprašanje bi si morali zastaviti tudi italijanski starši: morali bi se vprašati, ali je sploh še sprejemljivo, da so njihovi otroci prisiljeni živeti v takem nestrpnem okolju.

Ob tem bi bilo nepravilno pozabiti na pozitivne izkušnje, ki so se v zadnjih letih razvile na pobudo in željo manjšega števila profesorjev in dijakov slovenskih in italijanskih višjih srednjih šol, ki skušajo vzpostaviti med obema skupnostima dialog, in to med številnimi težavami in neprizadetostjo tistih, ki bi morali dati elana takim poskusom. Pri tem mislim predvsem na krajevne uprave, ki bi morale po zakonu predstavljati interese krajevne skupnosti.

Kot občinska svetovalka sem skupaj z drugimi svetovalci svoje stranke predložila resolucijo, da bi v sklopu Občine ustanovili posebno komisijo, ki naj bi jo sestavljali predstavniki italijanskih in slovenskih šol, predstavniki tukajšnjega kulturnega sveta, univerze in civilne družbe. Komisija naj bi predlagala krajevnim upravam in drugim institucijam tiste pobude, ki naj bi potrdile kulturo miru, dialoga in sožitja. Resolucijo je občinski svet sprejel že pred meseci, a komisija ni bila še ustanovljena.

Zadnji »politični« dogodki potrjujejo, da bo v Trstu težka delovala komisija s podobnimi cilji. V Trstu ima preveč strank in skupin interes, da pusti »slovensko vprašanje« odprto. Nacionalna nasprotovanja so bila in so še za mnoge zmagovita karta ter obenem pretveza in alibi za oblastniške igre, za podtalne igre v okviru tajništva političnih sil. Prav na tem vprašanju so preštevili gradili svoje politične uspehe, oziroma neuspehe: špekulirali so, v nekaterih primerih dezinformirali, v drugih so zajahali istočasno dva konja.

Mesto bi se moralo zamisliti ob vprašanju občinskega statuta. Plahi predlog, ki bi omogočil rabo slovenščine v odnosih s civilnim branilcem in v nekaterih rajonskih svetih, je bil vzrok za škandal, za preverjanje v okviru večine, za reko besed.

Ali je sploh mogoče, da v dramatičnem položaju, ki ga živimo dan za dnem posredno (a glede na bližino meje tudi neposredno) zaradi dogodkov v Jugoslaviji, ali je sploh mogoče, da nam vsi ti dogodki ne služijo za lekcijo? Da nam ne vzpodbudijo kanček ponosa, politične in kulturne ambicije, da bi dokazali, kako je lahko mogoče prevesti v dejanja vse lepe besede, ali pa preliti splošne razglase v civilno in politično življenje?

Kako je mogoče, da je »slovensko vprašanje« edini argument, ob katerem se tržaški občinski svet »segreguje«, medtem ko ostaja nepazljiv in povsem odsoten od drugih važnih in temeljnih vprašanj, ki tarejo mesto, kot so vprašanje vedno bolj pomanjkljivih služb, urbanistični problemi, vprašanje prometa, razsvetljave, cestnih povezav, zdravstva...

Globoko prepričana sem, da tak položaj ne odgovarja realni želji in čustvom velike večine tržaških občanov, Italijanov in Slovencev, ki živijo dan za dnem z ramo ob rami, delajo skupaj, srečujejo se z enakimi življenjskimi težavami...

Tržaški občani in združenja, tako katoliška kot laična, se morajo sedaj izreči, prijeti morajo v svoje roke del tržaške zgodovine, zahtevati morajo, naj se enkrat za vselej reši vprašanje življenja in razvoja našega mesta, pri čemer morajo upoštevati, da živi v njem etnična manjšina, ki jo je treba spoštovati, kot tudi, da živijo v njem mladi, ki imajo vso pravico do vzgoje v mirnem okolju, ne da bi čutili potrebo po potrjevanju svoje »večvednosti« z žaljivkami.

ANAMARIJA KALC
Občinska svetovalka DSL

Otvoritve se bodo udeležili številni ugledni gosti

Park za Dolino Glinščice dobiva danes svoj center

Vhod v sprejemni center

(Foto Magajna)

Danes popoldne, ob 17.30, bodo uradno predali namenu novo stavbo ob občinskem gledališču v Boliuncu, v kateri bo deloval Sprejemni center za park Doline Glinščice. Prostori so opremljeni z naj-sodobnejšo tehnologijo, ki bo omogočila učinkovito spoznavanje parka in ponudila obiskovalcem (posameznikom in skupinam) popoln vpogled v značilnosti te naravne stvarnosti. Ob tej prvenstveni vlogi bo Sprejemni center lahko odigral tudi drugo, sicer nič manj važno, saj se notranjost po potrebi lahko prilagodi manjšim prireditvam, kot so, denimo, predstavitve knjig, tiskovne konferen-ce in manjša predavanja. Današnje uradno odprtje predstavlja le uvod v bodoče delovanje Sprejemnega centra, ki ga bo po dogo-voru z občinsko upravo upravljala skupina strokovnjakov. Pomembnega dogodka, s katerim se začne

nja novo poglavje v vrednotenju krajevnega naravnega bogastva, pa se bodo udeležili številni ugledni gostje, predstavniki političnega in upravnega življenja, med temi slovenski minister za varstvo okolja in urejanje prostora Miha Jazbinšek in predsednik deželne vlade Adriano Biasutti. Kot prijetno dopolnilo današnjemu odprtju se bo jutri in v nedeljo odvijala v Gročani 4. razstava-sejem značilnih kmetijskih pridelkov Krasa, v obeh dneh pa bo v Gročani, Botaču in Prebenegu tudi »odprta meja«, že zakoreninjena skupna pobuda dolinske, koprške in sežanske občine. Gročanski praznik ponuja tudi letos vrsto zanimivosti s kmetijskega področja, v znamenju pristnosti pa ga prirejajo vaške skupnosti iz Gročane, Drage in s Peska, pod pokroviteljstvom Občine Dolina in Kraške gorske skupnosti. (dam)

Miljski obrat Cantieri Trieste je od srede zaprt

Delavci zasedli ladjedelnico da bi obranili delovna mesta

Gospodarska kriza na Tržaškem ne pozna predaha. Po obratu elektronike IRET, po drastičnem klesanju delovnih mest v trgovskem sektorju, je krizni val zajel tudi miljsko ladjedelnico Cantieri Trieste. Obrat je danes že tretji dan zaseden; z zasedbo hočejo zaposleni protestirati zoper najavljene odpuste sedmih uslužbencev.

Položaj v tej še edini delujoči ladjedelnici na Tržaškem se je zaostрил sredi avgusta, ko je vodstvo napovedalo sindikalnim predstavnikom odpust 14 delavcev. Še istega dne (13. avgusta) je vodstvo odposlalo odpustitvena pisma. Naslovniki so bili nekateri uslužbenci, ki so bili zaposleni s pogodbo poklicnega izpopolnjevanja, nekateri so bili na dopustu, nekateri na bolniškem dopustu ali pa na opravljanju vojaškega roka. Sindikat FIOM CGIL se je pritožil, češ, da podjetje ni spoštovalo ustreznega postopka za odpustitev uslužbencev. Vodstvo je zato začasno zamrznilo odpuste.

Sele zatem so stekla pogajanja med predstavniki delavcev in vodstvom podjetja. Le-to je nakazalo res zelo hud položaj: brez novih naročil za delo, brez vsakega industrijskega načrta, vse delo se je omejilo izključno na izdelavo enega tipa plovil, za druga dela se je ladjedelnica poslužila drugih, zunanjih podjetij.

V zadnjem mesecu je nekaj delavcev že zapustilo ladjedelnico: dva sta si sama poiskala drugo delo, zapadli pa sta tudi dve pogodbi za poklicno izobraževanje. Sedaj je v ladjedelnici zaposlenih 36 ljudi: 30 je delavcev, ostali so tehnični in upravni uradniki. Vod-

Zaprt vhod v zasedeno miljsko ladjedelnico

Foto Magajna)

stvo podjetja je v začetku tega tedna sporočilo, da ima na seznamu za odpustitev sedem ljudi, kar je še poostriilo sindikalni boj. Uslužbenci so se v sredo odločili za zasedbo in zaprli težka vhodna vrata v obrat.

Odtlej so sindikalni predstavniki že opravili vrsto srečanj, da bi seznanili predvsem politične sile o njihovem nevzdržnem položaju. Tako jih je še isti dan, ko so zasedli ladjedelnico, sprejel miljski župa Ulcigrai, ki je delavcem obljubil poseg pri vodstvu podjetja. Pooblaščenemu upravitelju Orteliju je poslal brzojavko, v kateri zahteva takojšnje srečanje.

Do tega srečanja pa bo prišlo po vsej verjetnosti šele v ponedeljek

ali torek, ker ne pooblaščenega upravitelja ne predsednika družbe Cantieri Trieste tačas ni na Tržaškem. Ko sta izvedela za zaostritev sindikalnega boja, sta se oba obvezala, da bosta pobliže sledila vsej zadevi. Medtem je vodstvo podjetja dalo vedeti, da ji je usoda miljske ladjedelnice pri srcu, sicer ne bi pred kratkim zvišalo glavnice od 200 milijonov lir na 1,5 milijarde lir. Po mnenju vodstva podjetja, je zmanjšanje osebja nujno zaradi manjšega povpraševanja na mednarodnih tržiščih.

Naj bo kakorkoli že, gospodarska kriza je spet globoko prizadela več desetih tržaških družin, izgledi za pozitivno rešitev pa — kot vedno v takih in podobnih primerih — niso rožnati...

Včeraj predstavili sezono zadruga Bonawentura v gledališču Miela

Dopolnilo »običajni« ponudbi

Glasba, gledališče, film-video in razstave, tudi v »interdisciplinarni« ponudbi: s temi značilnostmi se zadruga Bonawentura predstavlja tik pred začetkom svoje druge delovne sezone v prostorih gledališča Miela. Gre za alternativno ali dopolnilno ponudbo, ki ne želi nadomestiti »tradicionalnih« kulturnih ustanov. Kot je na včerajšnjem srečanju poudarila predsednica zadruga Elena Zelco, je tudi tokrat niz prireditvev odprtosti zadruga (in gledališča) raznim organizacijam in združenjem, ki si prizadevajo za poper-tritev mestnega kulturnega življenja. Tako bo tudi v drugi sezoni prisotnih nekaj »zunanjih« sodelavcev, kot so Cappella Underground, Glasbena šola 55, Tržaški jaz-zovski krožek, Goethe Institut, Robin Hood Folk and Country Club, združenje Anagumba.

Med posebnostmi so tudi letos multimedialne prireditve, uokvirjene v večfunkcijsko razpoložljivost prostora. V tej obliki se predstavlja že otvoritvena prireditev, predvsem video-glasbeni maraton, ki bo v soboto, 28. t.m., s sodelovanjem raznih skupin (med temi The Judy Moss Quartet, Max Berlin, The Robin Hood Ensemble). Pod skupnim naslovom *Wounded Knee, sto let pozneje* se bodo -spet na multimedialni osnovi -zvrstile pobude od oktobra dalje: vse se navezujejo na 100-letnico pokola Indijancev plemena Sioux v kraju Wounded Knee, s katerim je 29. decembra 1890 Amerika uradno zaključila zgodovinsko poglavje o Indijancih. Niz prireditvev ponovno odpira to poglavje, tudi glede na novo zanimanje, ki so ga z lanskim proslavljanjem dogodka sprožili sami potomci plemena Sioux. Ob razstavi o tedanjih dogodkih in fotografskih posnetkov lanskega spominskega pohoda Indijancev Sioux, se v ta niz uvršča-jo še študijsko srečanje o sodobni literaturi Ameriških Indijancev (v sodelovanju s Tržaško univerzo), razstava knjižnih izdaj in časopis-ja, obrtniških izdelkov, filmski pregled in predavanja.

Gledališka sezona bo letos posvečena komičnemu žanru, ki je zadnja leta izzval največ zanimanja s strani avtorjev, izvajalcev in občinstva. Program obsega pet mesečnih predstav (s ponovitvijo) pod skupnim naslovom *Miela Riden's*. Prvo gostovanje bo na vrsti že 2. in 3. oktobra z delom *Aspettando Godo* Claudia Bisia. Kar se da raznolika in razvejana bo letošnja glasbena dejavnost v Mieli, ki - ob »običajni« koncertni ponudbi - odpira vrata solistom in skupinam lahke in klasične glasbe. Od druge polovice oktobra se bodo mladi koncertisti lahko predstavljali vsako nedeljo dopoldne, za skupine lahke glasbe pa bo gledališka dvorana na razpolago eno nedeljo na mesec (od 13. oktobra dalje). Za koordinacijo bo skrbelo združenje Anagumba, ki je že zbralo 4.700 podpisov z namenom,

da javne ustanove opozori na pomanjkanje primernih prostorov za sicer živahno glasbeno dejavnost.

Filmska sezona tudi letos ponuja tedenska srečanja z velikimi filmskimi deli v izvirniku, ob tem še izbor z Beneškega bienala, niz v sodelovanju z TV uredništvom Enrica Ghezziya, in pa monografski dnevi, posvečeni raznim avtorjem (med temi Pasolini, Groucho Marx, Giacomo Gentilomo). Zanimiva bodo srečanja ob nizu štirih nemških filmov, prepovedanih v bivši NDR, med obširnejšimi pregledi pa je še decembrski niz filmov Tadeusza Kantorja. Dovolj zanimiva je tudi razstavna ponudba: sicer se je že začela s fotografsko razstavo *Sedem dni v Sloveniji*, ki se bo zaključila 18. t.m. s predstavitvijo knjige-zbornika *Dnevi Slovenije*. (dam)

Notranja levica skuša izrabititi spor v večini KD

Tržaške demokršćanske vode so razburkane. Sinoči je na otvoritvi Praznika prijateljstva (Festa dell' Amicizia) na nogometnem igrišču pri Sv. Sergiju v Trstu deželni odbornik in eden izmed voditeljev notranje levice Dario Rinaldi ponovil zahtevo po takojšnjem sklicanju pokrajinskega vodstva stranke, da bi pripravili pokrajinsko organizacijsko konferenco stranke, predvsem pa da bi izkoristili težave, v katerih se je znašla demokršćanska večina s tajnikom Sergiom Tripanijem na čelu.

Zgodilo se je namreč, da se je v večini, ki se sklicuje na predsednika deželne odbora Adriana Biasuttija, vnel spor. Siva eminenca tržaških privržencev deželnega predsednika deželni svetovalec Carmelo Calandruccio, je namreč pred kratkim javno napadel Tripanija in mu očital neresnostin za-

mudništvo. Zanimivo je, da Tripani ni vrnil napada in je takoj javno izjavil, da je incident med njim in Calandrucciom premoščen.

Ce je Tripani zadevo skušal čim prej pomašiti in ne poglobljati spora v večini, ki ga je izvolila za tajnika, pa isto ne velja za manjšino, za tako imenovano Avtonomno levico, ki se sklicuje na zdaj že pokojna Mora in Zaccagninija. Levica, med vodilne člane katere poleg Rinaldija sodita tudi tržaški župan Richetti in poslanec Coloni, je v teh dneh objavila tiskovno poročilo, v katerem je zahtevala takojšnje sklicanje pokrajinskega vodstva za pripravo organizacijske konference. Levica predlaga, naj bi stranko preuredili tako, da bi v njej ne imeli moči samo tisti, ki razpolagajo z izkaznicami, ampak tudi izvoljeni predstavniki in družbena gibanja oz. organizacije.

Na meji pri Pesku zaplenili orožje namenjeno na hrvaško bojišče

Finančni stražniki so na mejnem prehodu pri Pesku zaplenili predvčerajšnjim popoldne v avtomobilu švicarskega državljana hrvaškega porekla 12-kalibrsko polvojaško puško remington magnun express s teleskopskim merilcem, 9-kalibrsko avtomatsko pištolo glock in veliko municije, med katero izstopajo 12- in 13-milimetrski naboji luger. Orožje je moški, ki je trenutno za zapahi, skrbno skril v šasiji honde legend, s katero je hotel proti rodni domovini. Njegovega imena zaradi preiskovalne tajnosti niso sporočili.

V svojem poročilu so se finančni stražniki še posebno zaustavili pri opisu in ocenitvi zaplenjenega orožja, za katerega menijo, da je zelo kvalitetno in precizno. Polavtomatska puška remington je znana — ugotavljajo finančni stražniki — po svoji moči in sposobnosti zaustavljanja, tako da jo imajo v dotaciji oborožene sile in policije z vsega sveta. Pištola znamke glock slovi po svoji značilni

zgradbi (večji del je sestavljen iz plastike in zato zlahka uide pregledom z metal detektorjem) in je zelo natančna ter gotova. Devetmilimetrski naboji luger pa so zadnje čase zasloveli, ker so jih uporabili pri kriminalnih dejanjih v Emilii-Romagnii.

To je že drugič, da tržaški finančni stražniki zaplenijo na mejnih prehodih orožje, ki je po vsej verjetnosti namenjeno v Hrvaško, kjer so v teku vojni spopadi. Preiskovalni sodnik bo v prihodnjih dneh zaslíhal aretiranca in skušal ugotoviti, ali gre za osamljeno dejanje.

■ **Finančni stražniki** so predvčerajšnjim pozno popoldne preprečili 34-letni Alessandri R. iz Gorice, da bi si vzela življenje. Na gmajni blizu mejnega prehoda pri Fernetičih se je v svojem miniju 90 skrbno pripravila za smrt, tako da je zapečatila okna, dim iz izpušne cevi pa vpeljala v notranjost avta. Finančni stražniki so jo rešili, ko je že bila v nezavesti.

Viljema Plevnika bosta pregledala tržaška psihiatra

Preiskovalni sodnik Patriarchi je sprejel predlog namestnika državnega tožilca Reinottija, da se s psihiatričnim pregledom preveri, kakšno je duševno stanje 19-letnega Viljema Plevnika iz Kranja, ki je konec avgusta z nožem ranil 28-letnega Franca Zentilina iz Vidma. Poverjena psihiatra sta Maurizio De Vanna in Fabrizio Ottolenghi z oddelka za klinično psihiatrijo.

Krvavi dogodek se je pripetil na sosljanski obali. Plevnik — ta je še vedno v zaporu — trdi, da ga je Zentilin hotel spolno zlorabiti in da se ga je zato obranil z nožem. Rane, ki mu jih je povzročil, so bile izredno hude, sedaj pa kaže, da si je ranjenec opomogel, saj so ga z oddelka za oživljanje prepeljali na kirurški oddelek glavne bolnišnice.

S tem večerom začenja zimsko sezono

Zadruga Ars nova vabi nocoj v Euforio

Po uspelem prazniku v Zgoniku z naslovom Nasvidenje počitnice, so se člani zadruga Ars nova pripravljali na zimsko sezono, ki se bo začela že nocoj v diskoteki Euforia Club v Devinu. Ob tej priliki bosta nastopila ansambel Happy Day in priznana slovenska skupina Agropop, ki je že dalj časa ni bilo pri nas na Tržaškem. Prisoten pa bo tudi disk-jockey, ki bo s svojimi ploščami popestril večer, oziroma noč, saj se bo celotna zadržava zavlekla tja do 4. ure. Vabila s popustom lahko dobite v društvenem baru SKD Tabor na Opčinah in v nabrežinski gostilni Silvester pri Nataši in Roberti.

Takoj naslednji petek pa bo nastopila rock skupina Night Jump,

ki je pri nas doživela izjemen uspeh predvsem na koncertu za Slovenijo, ki se je odvijal na nabrežinskem športnem igrišču ŠD Sokol.

Nato pa bosta na sporedu še ansambla California in Faraoni, slednji bodo nastopili v prenovljeni zasedbi s popolnoma novim in svežim repertoarjem.

Dejavnost zadruga pa se ne bo omejila le na Euforijo in plese, ampak bo v kratkemo štartala nova sezona tudi v zgornjem športno-kulturnem centru, kjer se bo odvijalo nekaj izrednih mednarodnih koncertov, o katerih pa bomo še poročali. Zaenkrat pa ne zamudite prvega večera, ki bo, kot rečeno že nocoj v diskoteki Euforia Club v Devinu. (lev)

Tradicionalnega srečanja se bodo tokrat udeležili štirje zbori

Letošnja revija Pesem v zalivu bo v soboto na devinskem gradu

Pevska dejavnost v Devinu ima svoje tradicionalne mejnike. Tak mejnik je tudi zborovska revija Pesem v zalivu, ki jo že vrsto let prireja Dekliški zbor Devin, Fantje izpod Grmade in Zadruga Grmada - Devin. Gre za pobudo, ki jo navadno priredijo v prvih juljskih dneh, letos pa so jo, iz solidarnosti do napadene Slovenije, odložili na soboto, 14. septembra. Na dvorišču stranskega krila devinskega gradu bodo torej to soboto, ob 20. uri, nastopili štirje zbori, in sicer kot gostje Dekliški zbor Vesna iz Križa, moški zbor C.A. Seghizzi iz Gorice in mešani zbor KUD Svoboda pri Ljubljani. Že navedene goste in občinstvo pa bo v imenu organizatorjev s pesmijo pozdravil Dekliški zbor Devin.

Pokroviteljstvo nad to pevsko revijo, ki je bila zamišljena kot prireditev, s katero naj bi ohranjali stike z zbori, s katerimi sta devinski skupini kdaj sodelovali, si je prevzela devinsko-nabrežinska občinska uprava. Naj še dodamo, da bo koncert, v primeru slabega vremena, v telovadnici osnovne šole v Devinu.

MARKO TAVČAR

gledališča

SSG

Slovensko stalno gledališče v Trstu gostuje danes, 13. t. m., ob 21. uri v Kopru s predstavo MOCHETA.

Gledališče Verdi

Jesenska simfonična sezona 1991

Danes ob 20.30 (red A) koncert orkestra Gledališča Verdi pod vodstvom Michela Tabachnika. Na programu P.I. Čajkovski s simfonio št. 6 »Patetično«, koncert za klavir in orkestro S. Prokofieva in Španski capriccio Rimskij-Korsakova.

Ponovitev jutri, 14. t. m., ob 18. uri (red S).

Predprodaja vstopnic pri blagajni gledališča Verdi.

La Contrada - Gledališče Cristallo

Sezona 1991/92. V gledališču Cristallo in pri UTAT v Pasaži Protti lahko dvignete ali potrdite abonma.

šolske vesti

Devinsko-nabrežinska občinska uprava sporoča, da se bo pouk v občinskih otroških vrtcih v Sempolaju, Nabrežini, Mavhinjah in Devinu, začel v sredo, 18. septembra 1991. Prve dni bo pouk potekal s sledečim urnikom: od 18. do 20. septembra - od 8. do 12. ure brez kosila; do 23. do 27. septembra - od 8. do 13. ure s kosilom; od 30. septembra dalje popolni - od 7.30 ali 8. ure do 15.30 ali 16. ure

Zgornja občinska uprava obvešča, da bo začetek šolskega leta 1991/92 v občinskem otroškem vrtcu v sredo, 18. septembra. Starši imajo možnost, da pripeljejo svoje otroke v vrtec od 7.30 do 8.30. Šolski avtobus bo vozil kot običajno. Od 18. do 20. septembra se bo pouk končal po kosilu in sicer ob 13. uri. Redni pouk bo stekel od ponedeljka, 23. septembra, dalje.

Slovenski visokošolski sklad **Sergij Tončič** v Trstu obnavlja letno nagrado »Dr. Frane Tončič«, ki ima namen vzpodbuditi visokošolske pripadnike slovenske narodnostne skupnosti v Italiji k raziskovalnemu in ustvarjalnemu delu. Nagrada je namenjena disertaciji, ki pomeni obogatitev slovenske kulture, zgodovine ali znanosti in ki je sklenila kandidatov visokošolski študij v obdobju med 1. junijem 1990 in 30. aprilom 1991. Zainteresirani naj dostavijo izvod svoje študije najkasneje do 15. t. m. Narodni in študijski knjižnici v Trstu, ul. S. Francesco 20, nakar bo prejeta dela obravnavala komisija, ki jo bo imenoval Upravni odbor Sklada. Dobitnik nagrade, ki znaša dva milijona lir, bo razglašen na občnem zboru Sklada.

Šolsko skrbništvo v Trstu sporoča, da bo podeljevalo letne skupence za poučevanje na slovenskih nižjih in višjih srednjih šolah v šolskem letu 1991/92 v ponedeljek, 16. t. m. na znanstvenem liceju F. Prešeren, Vrdska cesta 13/1 z začetkom ob 16. uri. Razpoložljiva mesta bodo objavljena jutri, 14. t. m. na oglasni deski Šolskega skrbništva v ul. Cumano 2 in liceja Prešeren.

razne prireditve

Vaške skupnosti iz Gročane, s Peska in iz Drage prireja v sodelovanju z občino Dolina 4. RAZSTAVO - SEJEM KMETIJSKIH PRIDELKOV KRASA, ki bo Gročani jutri, 14. t. m. in v nedeljo, 15. t. m. Program: v soboto, 14. t. m., ob 15. uri odprtje razstave - sejma, od 20. ure dalje ples z ansamblom Times; v nedeljo, 15. t. m., ob 9. uri odprtje razstave - sejma, ob 15. uri pozdravi in nastop skupine godcev na diatoničnih harmonikah Glas harmonike od Domja, ob 19. ure dalje ples z ansamblom Happy day. Obiskovalcem bodo na razpolago tipične domače jedi in specialitete na žaru. Oba dneva bodo obiskovalci lahko kupili domače pridelke in si ogledali razstavo starega kmečkega orodja.

Odbornišvo za kulturo občine Devin-Nabrežina in KD Igo Gruden vabita na mladinski glasbeno prireditev CESTE v nedeljo, 15. t. m., ob 20.30 na igrišču Sokola v Nabrežini.

Fantje izpod Grmade, dekliški zbor Devin in zadruga Grmada vabijo na zborovsko revijo PESEM V ZALIVU, ki bo jutri, 14. t. m., ob 20. uri na dvorišču stranskega krila devinskega gradu. Nastopali bodo dekliški zbor Devin, MPZ C.A. Seghizzi iz Gorice, dekliški zbor Vesna iz Križa in MePZ KUD Svoboda iz Črnuč pri Ljubljani.

razna obvestila

Tržaška knjigarna obvešča cenjene odjemalce, da bo odprta tudi jutri, 14. in 21. septembra popoldne in v ponedeljek 16. in 23. septembra od 9. do 13. ure in od 15. do 19. ure.

Dne 21. t. m., ob 15. uri bo v Domu A. Sirk v Križu predavanje o zdravilnih masazah vzhodnih narodov. Na koncu bo praktični prikaz z zdravstvenimi nasveti in diagnozami. Sledil bo tečaj o bolečinah nog, hrbteničnih težavah in alergijah. Informacije po tel. št. 251016.

Sklad Mitja Čuk obvešča, da se je začel popoldanski dopolnilni pouk in individualne lekcije za šolsko leto 1991/92. Informacije po tel. št. 212289 med 12.30 in 13.30 od ponedeljka do petka.

Godbeno društvo Prosek prireja glasbeno šolo. Vpisovanje in informacije vsak torek in petek do 1. oktobra v Sošči hiši na Proseku od 19. ure dalje.

Odbor Fotokrožka Trst 80 obvešča, da bo začel zopet delovati kot običajno vsak petek v Gregorčičevi dvorani.

MePZ Rdeča zvezda Salež obvešča, da bo prva vaja v torek, 17. t. m., ob 20.30 v društvenih prostorih. Vabljeni vsi novi pevci in pevke.

Slovenska Vincencijeva konferenca se pridružuje pozivu tržaškega škofa, da bi prispevala za ljudi na Hrvaškem, ki so potrebni pomoči. Denarne prispevke lahko oddate tudi v trgovini Fortunato v ul. Paganini 2 v Trstu.

OTVORITEV SEZONE 1991/1992

AGROPOP in HAPPY DAY in D. J.

danes, 13. septembra 1991

v diskoteki EUFORIA v DEVINU
od 21. ure do ... onemoglosti

NA RAZPOLAGO JE ŠE NEKAJ VABIL S POPUSTOM (5.000 lir), KI JIH LAHKO DOBITE BREZPLAČNO V GOSTILNI SILVESTER V NABREŽINI IN V BARU SKD TABOR NA OPČINAH.

POHITITE!

PD KOLONKOVEC - Ženjan 46

priraja 13., 14. in 15. septembra

TRADICIONALNI PRAZNIK SOLATE

Delovali bodo dobro založeni kioski. Jutri in nedeljo bo igral ansambel »L. FURLAN«.

Tradicionalno tekmovanje v sajenju solate bo na njivi A. Debellisa, Ul. Ventura 29, jutri, ob 16. uri.

VABLJENI!

razstave

V TK galeriji je na ogled skupinska poletna razstava s posebnimi popusti.

V gledališču MIELA na Trgu degli Abruzzi 3 je do 18. t. m. na ogled razstava z naslovom SEDEM DNI V SLOVENIJI. Razstavljene so fotografije o vojnici v Sloveniji, ki so jih posneli Igor Modic, Srdjan Živulović, Aleš Černivec, Jože Suhadolnik, Davorin Križmančič, Massimo Cetin in Giovanni Montenero. Razstavo je organiziral Fabio Amodeo v sodelovanju z Giovannijem Montenerom. Zadnji dan bodo predstavili knjigo DNEVI V SLOVENIJI v izdaji Edizioni E.

V galeriji Juliet's Room v Ul. della Guardia bo še danes od 18. do 21. ure na ogled razstava DOMENICA BONIELLA.

V občinski razstavnici dvorani v Miljah je na ogled skupinska razstava Giuliana Babudra, Giannija Bacchettiija, Giuliane Balbi, Rada Jagodisa, Marinelle Perosa in Alberta Rocca.

V galeriji Bernini - Ul. Bernini 4 (Trg Sansovino) bo do 19. t. m. razstavljal svoja dela slikar Giacomo CIRAMI.

V Muzeju Revoltella, v Ul. Diaz 27, bo na ogled do 30. t. m. razstava L'OTTOCENTO RITROVATO - restavrirane slike in skulpture, ki so bile shranjene v muzeju. Urnik: vsak dan, razen ob torkih, od 10. do 13. in od 17. do 20. ure.

V galeriji Cartesius bo od 14. do 29. t. m. razstavljal svoje skulpture PINO CORRADINI.

V galeriji Torbandena, Ul. Tor Bandena 1, je na ogled razstava zbranih del Afra, Birollija, Carrà, De Chirica, De Pisis, Fontane, Guttusa in Musica.

ČEDAD - V prostorih TKB in v galeriji Paolo Diacono razstavlja do 30. t. m. slikarka CLAUDIA RAZA.

Na sedežu letovišarske ustanove v Sesljanu bodo jutri ob 18. uri odprli razstavo tržaškega slikarja Francesca VOLPIJA. Na ogled bo do 5. oktobra po sledečem urniku: vsak dan od 9. do 13. ure, ob nedeljah in praznikih zaprta.

včeraj - danes

Danes, PETEK, 13. septembra 1991

JANEZ

Sonce vzide ob 6.40 in zatone ob 19.22 - Dolžina dneva 12.42 - Luna vzide ob 12.33 in zatone ob 21.26.

Jutri, SOBOTA, 14. septembra 1991

RASTKO

PLIMOVANJE DANES: ob 0.32 najvišja 19 cm, ob 5.57 najnižja -22 cm, ob 12.17 najvišja 40 cm, ob 19.09 najnižja -33 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 23.9 stopinje, zračni tlak 1016.5 mb rahlo raste, veter 4 km na uro jug, vlaga 76-odstotna, nebo rahlo pooblačeno, morje skoraj mirno, temperatura morja 21,8 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Margherita Barnabà, Igor Kolarich, Piero Sciancalepore.

UMRLI SO: 77-letna Gioconda Brischi, 63-letni Francesco Giuseppe Tedesco, 77-letna Giovanna Lovrecic, 79-letna Maria Demicheli, 77-letna Alma Delbello, 76-letna Maria Vecchiet, 85-letna Beatrice Leite, 80-letni Ervino Prati, 27-letni Michele Sorice.

SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 9.,

do sobote, 14. septembra 1991

Normalen urnik lekarn: 8.30 - 13.00 in 16.00 - 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Trg Cavana 11 (tel. 302303), Largo Osoppo 1 (tel. 410515).

BOLJUNEC (tel. 228124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30

Ul. Cavana 11, Largo Osoppo 1, Ul. Settefontane 39.

BOLJUNEC (tel. 228124) - samo o telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Ul. Settefontane 39 (tel. 947020).

ZA DOSTAVLJANJE ZDRAVIL NA DOM TEL. 350505

URAD ZA INFORMACIJE KZE

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure - tel. 573012.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

kino

ARENA ARISTON (poletni kino) - 21.00 Ghost (Fantasma), r. Jerry Zucker, i. Patrick Swayze.

ARISTON - 17.00, 22.00 Grido di pietra, r. Werner Herzog, i. Vittorio Mezzogiorno, Donald Sutherland.

EXCELSIOR - 17.00, 22.15 Che vita da cani, i. Mel Brooks.

EXCELSIOR AZZURRA - 17.30, 22.00 Cattiva, r. Carlo Lizzani, i. Giuliana De Sio.

NAZIONALE I - 16.30, 22.15 Indiziato di reato, i. Robert De Niro.

NAZIONALE II - 16.30, 22.15 New Jack City.

NAZIONALE III - 16.00, 22.15 Tartarughe Ninja 2 - Il segreto di Ooze.

NAZIONALE IV - 16.30, 22.15 I ragazzi degli anni 50.

GRATTACIELO - 16.45, 22.15 Insieme per forza, i. Michael Fox, James Woods.

MIGNON - 17.00, 22.15 King of New York.

LJUDSKI VRT - 21.00 Fai la cosa giusta.

EDEN - 15.30, 22.10 La ninfomane del porno shop, porn., □□

CAPITOL - 15.45, 21.30 Balla coi lupi, r-i. Kevin Costner.

LUMIERE - 17.00, 22.15 Le legge del desiderio, r. Pedro Almodovar, i. Carmen Mauro, □□

ALCIONE - 17.00, 22.00 Sirene, r. Richard Benjamin, i. Cher, Bob Hoskins, Winona Ryder.

RADIO - 15.30, 21.30 Cicciolina e Moana mondiali, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

mali oglasi

Trst - Ul. Baiamonti 3 - Tel. 820766

POHIŠTVO IN OPREMA

V NAJEM dajem nebivajočim obnovljeno trosobno stanovanje z balkoni in ogrevanjem v bližini Drecher. Možnost opreme po izbiri. Ponudbe pod šifro »Stanovanje« na Publist, Ul. dei Montecchi 6 — Trst.

FRIZERSKI SALON MAJDA na Opčinah išče vajenka, ki naj bi imela malo prakse. Tel. 211359.

OSMICO je odprl Zvonko Ostrouška - Zagradec št.1. Toči črno in belo vino.

SUHA DRVA za kurjavo prodam po ugodni ceni. Tel. 421508 od 13. do 13.30 ali po 20. uri.

PRODAM lancia prisma 1600, letnik '86, 64.000 km, v dobrem stanju za 7.500.000 lir. Tel. 946635 ali 381616 - Simončič.

PRODAM kozo staro šest mesecev pasme maltese in kokoši pasme brama. Tel. št. 228827 od 13. do 14.30.

PRODAM fiat 126, prevoženih 65.000 km. Tel. 228637 od 19. do 20. ure.

ANGLEŠČINO - intenzivna metoda, tečaj za odrasle in otroke poučuje angleški instruktor. Informacije po tel. 040/212289.

VSESTRANSKA notranja in zunanja zidarska obnovitvena dela vam nudi zidarsko podjetje. Tel. 211043.

čestitke

Danes postane polnoletna naša draga SABRINA iz Nabrežine. Da bi bila vedno srečna in vesela ter da bi se ji ugodile vse skrite želje ji voščijo mama, oče, brat Kristjan in vsi, ki jo imajo radi.

menjalnica

TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Ameriški dolar	1266,050	1225.—
Nemška marka	748,1870	744.—
Francoski frank	219,970	216.—
Holandski florint ...	664,310	658.—
Belgijski frank	36,336	35.—
Funt šterling	2190,100	2170.—
Irski šterling	2001,650	1965.—
Danska krona	193,920	188.—
Grška dramma	6,750	6,30
Kanadski dolar	1112,900	1070.—

koncerti

Ciklus koncertov Repentabor

V nedeljo, 15. t. m., ob 18. uri bo v cerkvi na Repentabru na sporedu prvi koncert ciklusa Repentabor. Nastopil bo skladatelj PRIMOŽ RAMOVŠ, ki bo improviziral na teme, ki mu jih bodo predložili skladatelji Coral, Kumar in Nieder.

Glasbeni sprehodi po Miramarskem parku

V nedeljo, 15. t. m., ob 9.45 (z začetkom v Miramarskem portiču) in ob 15.45 (z začetkom pri Labodjem jezeru) bo na sporedu drugi koncert komornega orkestra Opera Giocosa pod vodstvom Severina Zannerinija. Na programu bo šest Bachovih Brandenburških koncertov.

V primeru slabega vremena bo ob 21. uri na sporedu večerni koncert v Luteranski cerkvi na Trgu Panfili.

Milje - Gledališče Verdi

Jutri, 14. t. m., ob 21.30 bo, na pobudo Kulturnega krožka Globogas, v gledališču Verdi nastopila ameriška rock skupina FLESHTONES.

Predprodaja vstopnic pri UTAT v Pasaži Protti.

Luteranska cerkev - Trieste prima

V ponedeljek, 16. t. m., ob 20.30 bo na sporedu koncert zagrebške skupine ENSEMBLE ACEZANTEZ.

V organizaciji gledališča Verdi, Glasbene nagrade Città di Trieste in Združenja Chromas, se bodo koncerti vrstili do 9. oktobra.

Prodaja vstopnic pri blagajni gledališča Verdi (od 9. do 12. in od 16. do 19).

Glasbeni september

V ponedeljek, 16. t. m., ob 20.30 bo v stolnici sv. Justa nastopil orglar LUDWIG DOERR. Na programu Bach, Mozart in Liszt.

V Palasportu pri Čaroli bo 7. oktobra, ob 21. uri na sporedu celovečerni koncert MARCA MASINIJA.

izleti

Društvo slovenskih upokoencev v Trstu, KRUT in Združenje aktivistov in invalidov NOB prirejajo večdnevni izlet v Montecatini Terme in okolico. Prijave in informacije na sedežu organizacij v Ul. Cicerone 8/b, tel. 360324 danes, 13. septembra.

SPDT prireja v nedeljo, 15. t. m., avtomobilski izlet na Coglians. Hoje je za 8-9 ur. Izlet vodi Stojan Bolčina (tel. 213701). Odhod bo ob 6. uri izpred društva Tabor na Opčinah.

prispevki

V spomin na Benedika Grgiča daruje Nevio Tedesco 30.000 lir za ŠD Zarja.

V spomin na Dika Grgiča darujeta Marija in Sabina 20.000 lir za ŠD Zarja.

V spomin na Marijo Ražem dauje brat Vinko z družino 50.000 lir za ŠD Zarja, 50.000 lir za KD Lipa, 50.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Bazovici, 50.000 lir za Pogrebno podporno društvo v Bazovici in 50.000 lir za Bazoviški dom.

V počastitev spomina Ernesta Malalana daruje Rafaela Škerlavaj 30.000 lir za SKD Tabor.

V spomin na prijatelja Borisa Puntarja daruje Ivo ter Marko z Ingrid 50.000 lir za KD Prosek-Kontovel.

Namesto cvetja na grob Marije Grgič daruje Marija »Kraljeva« 25.000 lir za Sklad Mitje Čuka.

V spomin na Zorana Škabarja daruje Mira Hrovatin 20.000 lir za Godbo na Pihala V. Parma.

Namesto cvetja na grob Marije Grgič darujejo Vittorio, Zorka in Lidija Ferluga 100.000 lir za Glasbeno matico.

Namesto cvetja na grob Ernesta Malalana daruje Livia Sosič 20.000 lir za Sklad Mitje Čuka.

V spomin na prijatelja Ernesta Malalana darujeta Karlo in Marija Hrovatin 25.000 lir za MPZ Tabor in 25.000 lir za gradnjo Ljudskega doma na Opčinah.

V spomin na Marijo Grgič darujeta Karlo in Lidija (Nendetove) 20.000 lir za KD Slovan.

Namesto cvetja na grob Erminie Daneu in Marije Grgič daruje Jelka Taučer z družino 5.000 lir za Sklad Mitje Čuka.

Filmski festival v Benetkah: po dveh dneh poslastic v četrtek pravi post

BENETKE - Ni vsak dan praznik. Po pravici povedano je med Godardom in Mihalkovom že predvčerajšnjem motil *Ključ vrat št. 30* Poljaka Jerzija Skolimovskega, ki je bil predstavljen izven konkurence. Po dolgem »gastarbaletstvu« na tujem, se Skolimovski vrača domov, kjer je posnel *Ključ vrat št. 30*. Osnova za njegov zadnji film je roman Ferdynanda Witolda Gombrowicza. Kot roman, je tudi film metaforična karikatura predvojne Poljske, njenega plemstva, filistejske buržoazije in še neozaveščenega ljudstva. Toda režiser se ne zna osvoboditi literarne predloge, toga pa čeprav domiselna groteska se nikakor ne more sprostiti v filmsko prebavno ironijo in smeh. Tako tudi sklicevanje na velikega poljskega literata filma ne rešuje.

Skolimovski je bil pred začetkom Mostre med kandidati za člana žirije letošnjega festivala, nato pa so se priridelji premislili. Ob tej omembi najbrž ne bo napak, če na kratko omenimo tiste, ki so jim organizatorji naložili nelahko nalogo ocenjevanja tekmovalcev. Predsednik žirije je dolgoletni direktor Mostre Gianluigi Rondi, sestavljajo jo pa še italijanska scenaristka in producentka Silvia d'Amico Bendicò, brat slavnega Johna Belushija (*The Blues Brothers*) - igralec James Belushi, angleški režiser John Boorman (*Excalibur*), publicist in režiser Michel Ciment, direktor berlinskega festivala Moritz de Hadeln, sovjetski (ruski?, moldavski?) filmolog Naum Ih-ljevič Klejman, španska režiserka Pilar Miró in Oja Kodar, kiparka in režiserka, Wellesova sodelavka in družica srbškega izsvora.

Kakšen filmski menu bo ponudila svetu letošnja žirijska kuhinja še ni znano, menda pa ne bo imela veliko opravi-

ti z včerajšnjima filmoma v konkurenci, *Ne slišim več kitare* Philippa Garrela in *Gumijasta stena* (Il muro di gomma) domačina Marca Risija. Resnici na ljubo Garrelov film ni brez čara, koprotagonistka Johanna Ter Steege je odlična. Kljub temu pa je film po svoji estetski izbiri »že viden«. Dolgi kadri in lebdeča, intelektualno zgrajena vzdušja, do tradicije neobzirna montaža so jasni dedič poetike prvih filmov Jean Luca Godarda, ki je z novim filmskim jezikom uveljavil moderni film in odločilno vplival na vse »nouvelles vagues«. *Ne slišim več kitare* kaže vsekakor precejšnjo učinkovitost pri »epskem«, nečustvenem, »vsakdanjem« prikazovanju toka časa, ki se kot objektivna sila zajeda in spreminja želje in potrebe junakov, ohranja njihove slabosti, lomi ljubezni in ideale.

Kaj o gumijevcu Marcu Risiju? Veliko boljše bi bilo, če bi se ta film predstavil kar direktno na televiziji. Državljansko angažirani film (kar ni isto kot družbeno kritični) ima v naših časih tamle svoje mesto in ne na razstavah »filmske umetnosti« kot je Mostra. Pomislimo samo na serijo raznih *Hobotnic*. Filmu ne manjka pošten, argumentiran in razčlenjen pristop do snovi. *Il muro di gomma* govori o sestrilivni civilnega letala DC-9 pri Ustici, pa čeprav take interpretacije, ki sedaj jasno prihaja na dan, ne potrjuje. »Gumijasta stena« je seveda izolacijska pregrada, ki jo je oblastiški (vojaški in politični) establishment postavil okoli resnice. Časnikar Rocco F. jo skuša predreti in je v filmu alter ego scenarista Andrea Purgatorija, ki je kot novinar dnevnika *Corriere della sera* raziskoval afero. Kljub pomislekom s strogo kritičnega vidika, pa velja ob koncu kljub vsemu omeniti oceno,, ki

jo je na predstavitveni tiskovni konferenci sorodnica dala ene izmed žrtev: »Un gran bel film.«

Podobne ocene letos ne moremo ponoviti za filme, ki jih je predstavila sekcija prvencev Teden kritike, zato se zaenkrat raje zazrimo v matinee italijanskega filma. Veteran italijanskega filmskega obrobja Silvano Agosti je podal s svojim *Nageljnova jajca* rahločutno in izčiščeno sliko 2. svetovne vojne, kakršno je videl otroški neobremenjen pogled. *Notte di stelle* Luigija Faccinija spaja miljejski oris rimskega predmetstva in njegovih zavoženih mladincev s krhko dramaturško obliko. Vsebinska pa se suče okoli ljubezni, mamila, želje po odrešitvi. Maurizio Zaccaro je posnel svoj film v celoti v Združenih državah. Predstavitelj njegovega *Kjer začenja* noč so visoki funkcionarji RAI-a izkoristili, da so potrdili svoja prizadevanja za debije novih režiserjev, ki ne morejo biti prepuščeni samo drobižu iz ministrskega sklada št. 28. Večkrat so namreč taki filmi zaradi stiske revni in nimajo nobene možnosti distribucije. Izrazito »ženski« film v sestavi ekipe, v tematiki in pristopu pa je bil včeraj *Zajčji obraz* Liliane Gentileschi; pripoveduje o lastnem (resničnem) srečanju s klošarko »Marlene Dietrich«.

In še za popestritev: po protestu ribičev se v teh dneh sliši po Lidu glas iz zvočnika, ki zahteva očetovstvo znane oddaje *Blob*, ki je na sporedu po RAI 3. Arhitekt Luciano Casasole iz Fossana v Piemontu je načrt za oddajo filmsko televizijskih odpadkov, izrezkov in montažnih kolažev predstavil že leta 1987. Otrok pa je sedaj že skoraj odrasel. Kdo ve, ali bi očeta sploh prepoznal.

ALEŠ DOKTORIČ

Konec koncertov na odprtem v vili Manin Fabrizio De Andre jutri v Passarianu

PASSARIANO - Jutri zvečer ob 21. uri bo Fabrizio De Andre v vili Manin v Passarianu zaključil sezono koncertov na odprtem. S tem genovski kantavtor izpolnjuje obljubo ki jo je dal marca letos, ko je v po dolgih letih priključal v videmsko športno palačo toliko ljudi, da ji je nekaj sto zaman čakalo na vstop. Teh problemov jutri ne bo, kajti Vila Manin sprejema veliko večje število gledalcev.

Deandrejeva zadnja plošča *Nuvole*, ki je izšla po večletnem molku konec lanskega leta, je imela izreden uspeh. S to ploščo De Andre nadaljuje raziskovanje etnične glasbe, s katerim je začel pred leti s sardinskimi motivi in zelo uspešno nadaljeval z albumom *Creuza de ma*, ki ga je David Byrne označil za enega najboljših albumov osemdesetih let in s katerim se je lotil glasbene zapuščine svoje rojstne Genove.

Uspeh zimskih koncertov je bil neverjeten, tako da se je italijanski kantavtor odločil za dvojni korak: nadaljevati turnejo tudi poleti (zaključila se bo prve dni oktobra na Siciliji) in posneti čimveč pesmi za novo ploščo, ki naj bi bila dvojni album v živo. Pričakovati je ponoven uspeh, saj sta njegovi prejšnji live plošči, ki jih je posnel januarja leta 1979 s spremstvom rock skupine PFM, med najboljšimi italijanskimi tovrstnimi albumi.

Kdor je De Andreja letos že videl, bo jutri gotovo užival na koncertu, saj se arhitektura vile Manin odlično spaja z bogato in izvirno scenografijo na odru, ki je podoben filmski sceni in razmeščenimi reflektorji, filmskimi tirnicami in retroprojekcijami v ozadju, »režiser« De Andre sedi na filmski stolici, odlični spremljevalci, med katerimi ne moremo mimo Maura Paganija, ki si je skupaj z Fabrizioom zamislil ves projekt, pa stojijo v poltemi.

Poleg pesmi zadnjih dveh plošč namenja De Andre precej prostora tudi znanim starim uspešnicam, tako da lahko pričakujemo pravo glasbeno poslastico.

ALEŠ WALTRITSCH

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1 7.30 Dok.: Claudio Villa 8.40 Film: Marie Ward (dram., Nem. 1984, r. Angelica Weber) 10.30 Aktualno: Otvoritev mednarodnega vzorčnega velesjema v Bariju 11.55 Vreme in kratke vesti 12.05 Variete: Occhio al biglietto estate 12.30 Dok.: 30 let zgodovine 13.30 Dnevnik - tri minute 14.00 Film: Anna Karenina (dram., ZDA 1935, r. C. Brown, i. Greta Garbo) 15.40 Variete: Jesenski Big 16.30 Dokumentarci: Viaggiet sul Po, 17.30 Zgodovina Italije, 18.30 Sto let med zvezdami 19.00 Venezia Cinema 91 19.40 Almanah in dnevnik 20.40 Film: Giorno maledetto (dram., ZDA 1955, r. John Sturges, i. Spencer Tracy) 22.15 Nan.: Alfred Hitchcock - Creature della notte 22.45 Dnevnik 23.00 Aktualno: Droga che fare — posebna oddaja 24.00 Dnevnik in vreme 0.30 Šport: konjske dirke, 0.35 atletika	RAI 2 7.30 Male in velike zgodbe 9.45 Ena rastlina na dan 10.00 Film: Rasputin (dram., Fr. 1938, r. Marcel L'Herbier, i. Harry Baur) 11.40 Nanizanki: Lassie, 12.10 Amore e ghiaccio - Il debutto 13.00 Dnevnik - ob trinajstih 13.30 Rubrika o medicini 13.45 Aktualno: Supersoap - Segreti per voi 13.50 Nad.: Quando si ama, 14.20 Santa Barbara 15.10 Variete: Gazebo 16.10 Film: Sotto il sole rovente (western, ZDA 1953, r. Raoul Walsh, i. Rock Hudson) 17.30 Kratke vesti 17.35 Šport: IP v golfu, 18.00 SP v gimnastiki 18.30 Dnevnik in šport 18.45 Nanizanka: Hill Street 19.45 Dnevnik in šport 20.30 Variete: Stasera mi butto (vodi Pippo Franco) 23.30 Dnevnik in horoskop 23.50 Filmske novosti 24.00 Film: Chi ucciderà Charley Warrick? (dram., ZDA 1974, r. Don Siegel, i. Walter Matthau)	RAI 3 12.15 Film: Serenata amara (dram., It. 1952, r. Pino Mercanti, i. Claudio Villa) 14.00 Deželne vesti 14.30 Popoldanski dnevnik 14.45 Šola se obnavlja 15.45 IP v tenisu 17.30 Film: Sherlock Holmes va a Washington (krim., ZDA 1942, r. Roy W. Neill, i. Basil Rathbone, Nigel Bruce) 18.45 Športna rubrika: Derby, nato vremenska slika 19.00 Dnevnik 19.30 Deželne vesti 19.45 Blob v Benetkah 20.05 Variete: Non è mai troppo tardi 20.30 Film: Vestito per uccidere (krim., ZDA 1980, r. Brian De Palma, i. Michael Caine, Angie Dickinson) 22.15 Večerni dnevnik 22.20 Nan.: I Professionals 23.10 Nočni dnevnik 23.55 Vremenska napoved 24.00 Film: Un'estate d'amore (dram., Šved. 1950, r. Ingmar Bergman, i. Birger Malmsten) 1.25 Blob v Benetkah	TV Slovenija 1 8.50 Video strani 9.00 Mozaik (pon.), vmes 1000 idej za naravoslovce - Višina in starost dreves 9.20 Nad.: Mož, ki je stanoval v Ritzu 14.30 Mozaik (pon.): Svet na zaslonu 15.00 Sova (pon.), vmes nan. Gremo na zabavo, nad. Boda bogatih, nato Jazz, blues... 16.55 Poslovne informacije 17.00 Dnevnik 17.05 Mozaik(pon.): Tednik 18.10 Spored za otroke in mlade: Umetnostni vodnik - Grad Dornava, 18.20 nan. Nevarni zaliv 19.00 Risanka in TV okno 19.30 Dnevnik in vreme 20.00 Forum 20.20 Dokumentarca: Festivali, sveta, 20.50 Paralaksa 21.20 Nadaljevanje: Vrtinec 22.15 Dnevnik in vreme 22.40 Sova, vmes nanizanka Pri Huxtablovih, film Vedoželjna Rita (VB 1983, r. Lewis Gilbert, i. Michael Caine), nato variete Drazljivo 1.25 Video strani	TV Koper 17.30 Športni pregled 18.30 Risanke 18.50 Odprta meja 19.00 TVD Stičiče 19.25 Video agenda 19.30 Otroška oddaja: Lanterna magica, nato nan. La guerra di Tom Grattan 20.00 Rubrika 20.35 Poletna oddaja: Capodistria per amica 21.00 Dokumentarec: Grki - potovanje skozi prostor in čas 21.30 Nan.: Agente Pepper 22.20 TV dnevnik 22.30 American story - Antologija pripovedi: Scuola di musica 23.00 Rubrika o športu	RADIO TRST A 7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Naš poletni bric-a-brac (pon.); 8.30 Orkestralna glasba; 9.00 Evergreeni; 9.30 Roman: Mrtve duše (Gogolj, r. Janez Povše, 5. del); 10.00 Pregled tiska; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Slovenska lahka glasba; 12.00 Nazaj k naravi; 12.20 Potpuri; 12.40 Naša pesem 1990: MePZ Obala iz Kopra; 12.50 Orkestralna galsba; 13.20 Narodnozabavna glasba; 13.40 Doživljati rojstvo; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Poletni mozaik; 16.00 Slovenski Ikar; 16.20 Znani ansambli; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album: teden Franza Liszta; 18.00 Kulturni dogodki; 18.30 Jazzovski utrip; 19.20 Zaključek sporedov.	RADIO SLOVENIJA 5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.35 Vreme; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.00 Kronika; 8.05 Glasba; 8.15 Obvestila in glasba; 8.30 Dnevnikov odmev; 10.45 Spot; 11.05 Petkovo srečanje; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.00 Do trinajstih; 13.20 Obvestila; 15.00 Radio danes; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Čestitke; 17.00 Studio ob 17.00; 19.30 Obvestila; 19.45 Lahko noč, otroci!; 20.00 Oddaja za pomorščake; 20.30 Slovencem po svetu in glasba; 22.00 Zrcalo dneva; 23.00 Literarni nočno; 23.15 Nočna glasba.	RADIO KOPER (slovenski program) 7.30, 13.30; 14.30, 16.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.00 Za dobro jutro; 6.05 Na današnji dan; 6.10 Vremenska napoved in prometni servis; 6.30 Jutranjik in cestne informacije; 7.00 Jutranja kronika; 7.30 Dnevni pregled tiska; 7.35 Kulturni servis; 8.00 Prenos Radia Slovenija; 10.35 Prenos Vala 202; 13.15 Mladi val Radia Koper; 14.35 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.30 Aktualno: Primorski dnevnik; 18.00 JS Digital predstavlja Klasiko; 18.30 Glasbene želje po telefonu; 19.00 Prenos Radia Slovenija; 23.00 Nočni program.	RADIO KOPER (italijanski program) 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba; 6.07 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 7.00 Simfonija zvezd; 7.35 Skupaj; 8.00 Pošiljam ti razglednico; 8.25 Pesem tedna; 8.40 Vsega po nekaj; 9.00 Ugani; 9.20 Pesem po želji; 9.45 Edig Galletti; 10.00 Na prvi strani; 10.40 Družinsko veselje; 11.00 Pripoved; 12.00 Glasba po željah v živo; 14.40 Pesem tedna; 15.00 Komedijant; 16.00 Vse po letje; 17.00 Telefonski pozivi v živo; 17.50 Poletni kocert; 18.00 Marlboro; 19.00 Najlepše; 20.00 Nočni program.	RADIO OPČINE 7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 18.00 Keltka glasba; 19.00 V svetu fantazije; 20.00 Mix Time.
CANALE 5 7.00 Dokumentarec 8.30 Nanizanka: Bonanza 9.35 Film: Ma papà ti manda sola? (kom., ZDA 1972, r. Peter Bogdanovich, i. Barbra Streisand) 11.45 Kviza: Il cercaparolet, 11.50 Il pranzo è servito 12.40 Variete: Non è la RAI 12.55 Canale 5 News 14.25 Kviza: Il cercaparolet 14.30 Aktualno: Forum (vodi Rita Dalla Chiesa), 15.00 Agenzia matrimoniale, 15.30 Ti amo parliamone 16.00 Otroški variete 18.00 Kviza: Ok il prezzo è giusto, 19.00 Cos'è cos'è, 19.45 Il gioco dei 9, 20.20 Il guastalettiere, vmes (19.40) News 20.25 Variete: Il Tg delle vacanze (vodijo I Tretre) 20.40 Variete: Album di "La Corrida" (vodi Corrado) 23.05 Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes News 1.10 Variete: Il Tg delle vacanze 1.25 Nan.: New York New York - Testimone oculare 2.10 Nanizanke non stop	RETE 4 8.00 Nanizanka: Lou Grant 8.50 Nadaljevanje: 8.50 La valle dei pini, 9.30 Señorita Andrea, 10.05 Stellina, 11.00 Valeria 11.50 Otroška oddaja: Ciao ciao in risanke 13.40 Variete: Buon pomeriggio (vodi P. Rossetti) 13.45 Nadaljevanje: Sentieri, 14.45 Piccola Cenerentola, 15.20 Señora, 16.00 Riviera, 16.45 Stellina, 17.20 La valle dei pini 17.55 TV4 Vesti 18.00 Nadaljevanje: General Hospital (i. Kristina Mandroljo) 18.30 Febbre d'amore... tre anni dopo 19.00 Risanke: Lady Oscar 19.40 Nadaljevanje: Primavera (i. Fernando Carillo), 20.30 Cristal 22.30 Aktualno: C'eravamo tanto amati 23.00 Film: Il padrino parte 2. (dram., ZDA 1974, r. Francis Ford Coppola, i. Al Pacino, Robert Duval) 1.30 Nanizanke: I Jefferson, 2.00 Charlie's Angels 2.45 Nanizanke non stop	ITALIA 1 7.00 Otroška oddaja 8.30 Odprti studio 9.00 Nanizanke: SuperVicky - I vicini di casa, 9.30 Chips - Una semplice operazione, 10.30 Magnum P.I. - La maledizione del K.K. club 11.30 Odprti studio 11.45 Variete: Drive In Story 13.45 Film: Ma guarda un po' sti americani (kom., ZDA 1985, r. Amy Heckerling, i. Chevy Chase) 15.30 Nanizanke: Il mio amico Ultraman - Terreno proibito, 16.30 Supercar, 17.30 A-Team 18.30 Odprti studio 19.00 Nanizanka: I ragazzi della terza C - Gli evasi 20.00 Variete: Mai dire Banzai 20.30 Film: Cielo di piombo ispettore Callaghan (krim., ZDA 1976, r. James Fargo, i. Clint Eastwood) 22.30 Film: Omicidio a luci rosse (krim., ZDA 1984, r. Brian De Palma, i. Craig Wasson) 0.40 Odprti studio 0.55 Programi non stop	ODEON 13.00 Risanke 14.30 Film: Fra' Manisco cerca guai (kom., It. 1961, r. A.W. Tamburella, i. Aldo Fabrizi) 16.00 Film: Taxi di notte (glas., It. 1950, r. C. Gallone) 17.30 Film: Non sta bene rubare il tesoro (kom., 1968, r. Mario Di Nardo, i. Larry Ward) 19.30 Risanke 20.30 Film: La vendetta di Ursus (pust., It. 1962, r. L. Capuano, i. Samson Burche, Livio Lorenzon) 22.00 Variete: Emozioni nel blu 23.00 Film: Debito coniugale (kom., It. 1970, r. Franco Prosperi, i. Lando Buzzanca, Barbara Bouchet)	TMC 8.30 Risanke: Snack 9.00 Nanizanke: Il fantastico mondo di Mr. Monroe, 9.30 Il ritorno del Santo, 10.30 Strike Force 11.30 Rubrika: Ženska TV 13.00 Dnevnik in šport 13.40 Nadaljevanje: Gabriela 15.15 Film: La casa da tè alla luna d'agosto (kom., ZDA	1957, r. Daniel Mann, i. Marlon Brando, Glenn Ford, Machiko Kyo) 17.30 Film: Doppia identità (krim., ZDA 1977, r. B. McEveety, i. Paul Sheenan) 19.00 Nanizanka: Matlock 20.00 Vesti: TMC News 20.30 Pavarotti International 22.00 Šport: Grand Prix v atletiki (iz Bruslja) 23.15 Večerni dnevnik 23.30 Glasbena oddaja: A suon di Sans Souci - James Brown, Les Paul, The Yellow Jackets	TELEFRIULI 10.45 Telefriuli non stop 15.30 Zgodovina pop glasbe 16.00 Film: I tre moschettieri 18.00 Nanizanka: Serpico 19.00 Večerne vesti 19.30 Nan.: La guerra di Tom Grattan 20.00 Rubrika: Občina 21.30 Nadaljevanje: Bambole 22.45 Nočne vesti 23.15 Film: Assassinio di I. grado (dram., ZDA) 0.15 Rubrika o motorjih	TELE 4 (Se povezuje s sporedi Italia 1) Lastne oddaje: 19.30 Dogodki in odmevi		

Obnavlja se politična dejavnost na Občini

Kočljiva vprašanja na dnevnem redu ponedeljkovega občinskega sveta

Poletne počitnice so mimo tudi za upravitelje goriške občine, medtem ko je pokrajinski odbor svojo dejavnost obnovil že pred kakšnim tednom. V ponedeljek je napovedana seja občinskega sveta, na dnevnem redu pa je vrsta vročih vprašanj, okrog katerih se je razvnela polemika julija in v začetku avgusta. Zato je pričakovati da bo ozračje, tudi na ponedeljkovi seji, precej vroče.

Uporaba letališča, oziroma načrt za gradnjo šole za finančne stražnike, ena ali dve bolnišnici, zahodna obvoznica, odpovedani univerzitetni tečaji. To so vroče teme, okrog katerih se bodo, predvidoma, sekala mnenja. Ne gre pozabiti niti aktualnega vprašanja odobritve občinskega statuta, saj potече po zakonu določen rok, čez mesec dni.

Vseh argumentov v ponedeljek prav gotovo ne bodo izčrpali in občinski odbor je že najavil, da bo do konca meseca še pet ali šest sej občinskega sveta. Torej pravi maraton.

Razprtijam v večinski koaliciji, saj tudi republikanci v Gorici trmasto vztrajajo na lastnih stališčih do nekaterih ključnih vprašanj, osebnim sporom med županom in bivšim svetovalcem Majom, ki so, hoče noče, vrgli čudno senco na celotno zadevo Coroninjevega sklada, je treba dodati še težave v demokratijski hiši. Kar lepa skupina občinskih svetovalcev je v zadnjem času že nekajkrat dokazala, da se s Scaranovo linijo ne strinja, posebej

glede nekaterih takoiimenovanih ključnih vprašanj, ki da jih je treba nanovo preučiti in poiskati sprejemljivejšo rešitve.

Struja, ki ji pripada Scarano (Andreottijevci) je na srečanju, ki ga je imela pred kratkim, izrekla polno podporo županu Scaranu, istočasno pa nekakšen strog opomin tistim predstavni-

kom KD, ki gredo svojo pot in se približujejo stališčem Orlandove mreže. Na srečanju, ki se ga je udeležil tudi deželni odbornik Di Benedetto, je bil govor tudi o strategiji v okviru priprave na politične volitve prihodnje leto in deželne volitve, leta 1993, ko naj bi za mesto na deželi konkurirali tudi nekateri goriški prvaki KD.

Načrt za ureditev Travnika

Na sedežu združenja goriških trgovcev ASCOM bodo danes dopolne predstavili načrt preureditve Travnika in načrt gradnje podzemnega parkirišča. Pobudo za ta prvi konkretni korak na poti reševanja problematike, ki jo doslej Občina ni bila kos, je dalo združenje ASCOM, ki je pripravlo načrta tudi naročilo.

Taka odločitev je tudi dokaz, da namerava združenje prevzeti aktivnejšo vlogo pri urejanju mesta in splošni promociji.

Srečanje z novinarji bo ob 11. uri na sedežu ASCOM.

Za ovrednotenje letališča

Odbor, ki si prizadeva za ovrednotenje goriškega letališča — del področja je namreč ogrožen zaradi nameravane gradnje šole in bivalnih prostorov za finančno stražo — bo drevi, ob 18. uri, v konferenčni dvorani Trgovinske zbornice predstavil načrt ovrednotenja in razvoja letališča. Vprašanje je že dalj čas v ospredju zanimanja in polemik političnih strank na Goriškem. Širi se namreč krog tistih, ki nasprotujejo gradnji objekta za finančno stražo na nekdanjem vojaškem letališču pri Mirnu.

Pobudo so predstavili včeraj na Pokrajini Bilten Informa Giovani uspešno v novo sezono

Goriška pokrajina pazljivo sledi mladinski problematiki in podpira pobude na tem področju. Zato bo tudi v novi sezoni pokrovitelj 15-dnevnega biltena Informa Giovani, ki tako stopa že v tretje leto uspešnega delovanja. Gre za zanimivo in predvsem koristno publikacijo, ki prinaša vesti o kulturnih, športnih in glasbenih dogodkih, ki bodo na sporedu v naši pokrajini pa tudi onkraj meje v bližnji Sloveniji.

Najnovejšo številko in datume izhajanja v obdobju september 1991 - julij 1992 so včeraj predstavili v prostorih goriške pokrajinske uprave. Uvodoma je spregovoril odbornik za mladinsko problematiko Mirko Špacapan, ki je poudaril uspešnost publikacije in napovedal še nekatere druge pomembne pobude na omenjenem področju. Dodal je tudi, da je glasilo namenjeno ne samo mladim in vojakom, ki služijo vojaški rok v našem mestu, ampak vsem, ki želijo preživeti sproščen večer v gledališču, v kinodvorani ali v prijetnem baru, kjer igra kaka glasbena skupina. Pokrajinsko odborništvo bo še naprej spodbujalo in podpiralo vse organizacije, ki

se bodo konkretno lotile kake nove zanimive pobude. Glasilo Informa Giovani je namreč sad združenja Goriziagiovane, ki mu predseduje Luca Dordit, duša združenja pa je Giorgio Bensa, ki je novinarjem podrobneje predstavil publikacijo.

Včeraj so tudi predstavili izčrpno brošuro o tečaju gledališke zgodovine, ki jo je napisal tržaški prof. Paolo Quazzolo in ki je bila študijski del seminarja o gledališču. Seminar je lani izpeljala, pod pokroviteljstvom Pokrajine, goriška zadruga Artisti Associati, ki jo vodi Walter Mramor.

Maša za Coroninija

Na današnji dan pred enim letom je na Dunaju umrl grof Guglielmo Coronini — Cronberg, zadnji predstavnik znane goriške plemiške rodbine, ki je mestu zapustil vse svoje premoženje.

Pokojnika se bodo spomnili danes, ob 17. uri, ko bo v kapeli palače v Drevoredu 20. septembra maša zadušnica. Tako kakor je pokojnik naročil v svojem testamentu.

Glede načina upravljanja Coroninejeve zapuščine se že dalj časa razplamtevaajo hude polemike v občinskem svetu.

razna obvestila

Sekcija krvodajalcev v Sovodnjah vabi jutri ob 18. uri na praznik ob 14. obletnici ustanovitve sekcije. Zbirališče je pred kulturnim domom. Ob 18.30 sprejeto s pihalnim orkestrom do spomenika padlim in polaganje venca, ob 19. uri maša za pokojne krvodajalce, ob 20. uri kulturni program in podelitev priznanj v Kulturnem domu.

Pevski zbor Skala vabi v ponedeljek, 16. t.m., ob 20.30 na sedež društva v Gabrijah, kjer bo imel prvo vajo v novi sezoni. Vabljeni stari in novi člani.

SDZPI priredi v šolskem letu 1991/92 na Goriškem naslednje tečaje: tečaj za kuharje s kvalifikacijo (tisoč ur — 2. letnik), tečaj za dodeljene prodaji s kvalifikacijo (tisoč ur — 1. letnik), tečaj angleščine za začetnike (120 ur), tečaj personal computing (90 ur), tečaj italijanščine za začetnike (60 ur). Prijave do 20. septembra na sedežu zavoda, Ul. della Croce 3 (tel. 81826), vsak delavnik razen sobot, od 10. do 14. ure.

Godba na pihala Kras iz Doberdoba vabi prireja tečaj igranja raznih instrumentov in vabi k sodelovanju mlade godbenike. Godba nudi tudi instrumente. Interesenti naj se zgledajo pri Franku Ferfolji tel. 78077.

Šola Ivan Trinko sporoča, da je rok za vpis v tečaj 150 ur podaljšan za nedoločen čas.

razstave

V Novi Gorici, v likovni vitrine Zavarovalnice Triglav bodo drevi, ob 19. uri, odprli razstavo članov Likovne šole, ki jo v organizaciji ZKO iz Nove Gorice vodi akademski slikar Frane Golob.

kino

Gorica

CORSO 18.00-22.00 »I ragazzi degli anni '50«.

VERDI 20.30 Koncertni nastopi za natečaj Lipizer. Igra simfonični orkester Sudetov.

VITTORIA Zaprt.

Nova Gorica

SOČA (Kulturni dom) 18.30-20.30 »Šok za sistem«.

SVOBODA (Šempeter) 20.30 »Gorile v megli«, 22.30 »Ognjemet strasti«.

DESKLE Danes zaprto. Jutri ob 20.00 »V postelji z Madono«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI D'Udine — Trg sv. Frančiška 4 — tel. 530124.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU Centrale — Trg Republike 26 — tel. 410341.

pogrebi

Danes ob 8. uri Ildegonda Odorico iz mrliške veže na glavnem pokopališču v Fiume Veneto, ob 9.30 Nicolò Curto iz splošne bolnišnice v cerkev na Rojcah in na glavno pokopališče, ob 11. uri Sergio Peressini iz splošne bolnišnice v cerkev v Stražicah in na glavno pokopališče, ob 12.30 Angelo Perisino iz splošne bolnišnice v cerkev Srca Jezusovega in na glavno pokopališče.

Predstavniki Petrola o kočljivi temi (domnevnega) goljufanja na servisih

Enak odnos in korektnost do vsakega kupca

Gospodarstvo je na območjih ob mejah, ki so bolj ali manj odprte nujno komplementarno. Ob italijansko—jugoslovanski, oziroma slovenski meji ugotavljamo to vsaj dobrih trideset ali še več let. Vprašanje je v zadnjem času še kako aktualno zaradi posledic jugoslovanske krize v trgovinskem sektorju v Trstu, Gorici, Vidmu, na Trbižu in povsod tam, kjer so še nedavno tega lahko računali na stalen dotok kupcev z druge strani meje.

Stopnja komplementarnosti je seveda lahko zelo različna. Odvisna je pač od različnih dejavnikov, od kupne moči občanov, od boljše ali slabše založenosti tržišča, ugodne menjave, večkrat celo od kakovosti izdelkov in pridelkov itd.

Komplementarnost pomeni, da so možnosti ugodnejšega nakupa dane prebivalstvu na obeh straneh meje.

Prebivalci z italijanske strani meje že lep čas vidijo komplementarnost gospodarstev predvsem skozi nakup cenejšega bencina na črpalkah na drugi strani meje. In zdi se, da prav ta aspekt najbolj moti določene kroge. Pred kakšnim desetletjem (saj se spominjate, kako so financirali celo kontrolirali količino goriva v rezervoarjih) je bilo to vprašanje že aktualno. Morda pa kdo zdaj poskuša vnovič, z drugačnim pristopom.

V tem smislu je mogoče razumeti gonjo, ki jo je začel neki krajevni list z objavljanjem posplošenih trditev o domnevnih sleparijah in goljufijah na račun furlanskih avtomobilistov, ki si

»še upajo preko meje«. V splošni zmed in dokaj slabem poznavanju dejanskega stanja v Sloveniji pač ne škodi, če na soseda zliješ še nekaj gnojnice!

Ker sta v vsak spor in nesporazum nujnovpletana vsaj dva, smo se za drugo stran medalje pozanimali pri TOE Petrol v Novi Gorici.

Ta delovna organizacija namreč upravlja 36 bencinskih servisov na območju Severnoprimske regije. Od Opatjega sela do Bovca. Gre za servise vzdolž meje, kakor tudi v notranjosti, kjer v »tankajo« tudi Furlani. Sogovornika sta bila vršilec dolžnosti direktorja Edvard Petrič in višji referent Stojan Žgavec.

Tema pogovora se je sukala predvsem okrog načina poslovanja na bencinskih servisih, kjer si zavestno prizadevajo, da bi bili vsi kupci, ne glede na registrsko tablico avtomobila, enako postreženi. Stalno nadzorstvo, ki ga izvajajo na območju delokroga delovne organizacije posebna revizijska skupina, nadzorna ekipa matičnega podjetja, ki opravlja kontrolo nad celotnim ozemljem republike, inšpekcij-ska služba narodne banke so ukrepi, ki preprečujejo možnost večjih goljufij ali drugih kaznivih dejanj na škodo kupcev, zlasti tujih, in seveda tudi na škodo delovne organizacije.

»Na vseh črpalkah je na veliko izpisana cena bencina v litrah, izobešana tečajna lista, vsak prodajalec pa ima še svoj, osebni cenik v torbi. Kupec na tak način lahko sam preveri, če je prodajalec zaračunal točen znesek,

oziroma natočil točno količino, ali pa je bil opeharjen.« Tako vršilec dolžnosti ravnatelja TOE Petrič.

V pogovoru, ki je zadeval tudi nekaj kočljivih aspektov, smo izvedeli, da so zadnji, sicer manjši primer nepoštenega ravnanja ugotovili na Dobrovem. Pritožba italijanskega kupca je bila utemeljena in osumljenec je tudi priznal dejanje. Šlo je za skromno vsoto, kljub temu pa si je fant moral poiskati drugo zaposlitev. Sicer pa velja povdariti, da so taki slučaji zelo redki.

»Z naše strani smo, lahko rečemo, storili vse, da bi onemogočili goljufije. Največ pa nam pri odkrivanju morebitnih takih dejanj, v vseh okoljih se namreč lahko skrivajo tudi manj pošten, lahko pomagajo prav naši kupci. Prvič, da sami kontrolirajo ravnanje Petrolovih uslužbencev na črpalki in da vsak primer, ko smatrajo, da so bili opeharjeni, javijo, po možnosti v pisni obliki ravnateljstvu oziroma policiji. Pri tem je zelo pomembno, da posredujejo čimveč točnih podatkov o kraju in času in opis osebe, ki naj bi ravnala nepošteno. Pri nepopolnih prijavah je osumljencu namreč težko dokazati. Zato je priporočljivo če stranka, ki se pritoži, navede tudi pričo. Drugič, vsak primer bomo obravnavali z največjo vestnostjo in strogostjo.« Tako Stojan Žgavec, višji referent za bencinske servise ki se s temi zadevami, takorekoč poklicno ukvarja.

Slišati je namigovanja o čudnem poslovanju glede plačevanja v tuji valu-

ti. Po kakšnih kriterijih ravnaajo Petrolovi uslužbenci?

»Predvsem je treba upoštevati razliko med bencinskimi servisi ob meji in tistimi v notranjosti. Na bencinskih servisih ob meji italijanski avtomobilist, ki plača v litrah, dobi preostanek denarja v litrah. To je pravilo, ki ga uslužbenci dosledno izvajajo in doslej nismo ugotovili kršitev. Določene težave ali nesporazumi se utegnejo pojaviti na bencinskih servisih v notranjosti, ki razpolagajo samo z menjalnico. Praviloma bi moral italijanski (ali tuji) avtomobilist najprej opraviti zamenjavo valute v dinarje in nato za dinarje kupiti gorivo. Na teh servisih utegne priti včasih do nesporazumov. Zal pa je treba dosledno spoštovati predpise.

Tudi na teh bencinskih servisih mora biti in tudi je na vidnem mestu izobešen borzni tečaj valut, oziroma tečaj narodne banke.

Tudi to naj bi preprečevalo, da bi uslužbenec menjaval devize po svojem »priročenem« tečaju.

In za konec ?

»Naš cilj je, da bi vsi naši kupci bili zadovoljni z uslugami in da bi se s polnim zaupanjem vračali na črpalke. Ta cilj pa lahko dosežemo le s sodelovanjem in zaupanjem.«

Jasno, da pri Petrolu posplošene in neosnovane trditve o goljufanju tujih (italijanskih) kupcev zavračajo. V pristojnih forumih pa bodo razmislili tudi o možnosti legalnih ukrepov proti takemu načinu pisanja. (V.K.)

V Gorici je bil deželni kongres sindikata upokojencev CGIL

V konferenčni dvorani na razstavišču ob ločniškem mostu je 5. in 6. septembra potekal deželni kongres sindikata upokojencev CGIL. V predstavništvu nekaj nad 58 tisoč članov (58.017) v vseh štirih pokrajinah Furlanije Julijske krajine, se ga je udeležilo 227 delegatov. 27 delegatov je zastopalo približno sedem tisoč članov z Goriškega.

Udeležence kongres je na začetku pozdravil nekdanji voditelj organizacije in eden od najstarejših aktivnih članov Valerio Beltrami.

Sicer pa se je razprava na kongresu sukala okrog treh osnovnih vprašanj, s katerimi se, kdo v večji, kdo v manjši meri, spoprijemajo upokojenci. Tako so razpravljali o pokojninah, o nujnosti prilagoditve minimalnih pokojnin in zagotovitvi človeku dostojnega življenja, o varčevanju na področju zdravstva in problemih v zvezi s (ne) plačevanjem ticketa, o krivi-

cah, ki jih vnaša izvajanje zakona štev. 38.

Med delegati, ki so zastopali goriško članstvo je bil tudi Karlo Cernic (starejši) iz Doberdoba, ki je posegel v razpravo in udeležence kongresa seznanil (govoril je tudi v slovenščini) s prizadevanji — posebej v današnjih razmerah — za priznavanje in uveljavljanje pravic narodnih in jezikovnih manjšin in z nujnostjo zakonske ureditve statusa slovenske manjšine v Italiji. Tako priporočilo je bilo vključeno tudi v sklepni dokument kongresa.

Posebej velja zabeležiti, da je sindikat pripravil tudi dvojezične plakate.

■ **V roku nekaj mesecev** se Lega Nord že tretjič vrača v Gorico. V dvorani Palace hotela bo drevi ob 21. uri javna razprava o aktualnih temah ustanovitve federalne države o gospodarskih temah in davčni politiki, šolstvu itd.

Sodelovali bodo predstavniki gibanja iz Trsta, Gorice in Vidma.

Med finalistami na natečaju Lipizer tudi Mirko Korunič iz Hrvaške

Včeraj je žirija izbrala finaliste letošnjega mednarodnega violinskega natečaja Lipizer. Za loriciko najboljšega na 10. tekmovanju, se bodo potegovali Liviu Daniel Prunaru (Romunija), Mario Korunič (Hrvatska), Maki Itoi (Japonska), Barbara Burgdorf (Nemčija), Friedemann Amadeus Treiber (Nemčija) in Movses Pogossian (Armenija).

Drevi ob 20.30 in jutri ob isti uri bodo nastopili v Verdijevi dvorani ob spremljavi simfoničnega orkestra Sudetov pod vodstvom Jožefa Wilkomirskega. Nagrajevanje in zaključni koncert bosta v nedeljo.

Danes ob 10. uri pa se na razstavišču pri Ločniškem mostu začenejadvodnevni mednarodni posvet o poučevanju violine. Posegi se bodo nadaljevali tudi popoldan od 15.30 dalje.

Dež presenetil avtomobiliste

Avtomobilisti prepogosto podcenjujejo nevarnost spolzkega cestišča. Tudi ob včerajšnji, sicer kratkotrajni plohi, je bilo tako. Pripetilo se je več, na srečo lažjih nesreč. Na Poljanah je zaneslo s ceste avtomobil bmw s katerim se peljala 42-letna Maffalda Lorenzut iz Gorice. Škoda na vozilu je precejšnja, voznica pa se bo zdravila teden dni. Nesreča se je pripetila nekaj po 8. uri.

Podobna nesreča se je v sredo ponoči pri Doberdobu pripetila 22—letnemu vozniku ford fiesta Armandu Lauriju iz Tržiča. V nesreči se je laže poškodoval.

Nekaj pred 12. uro včeraj pa so obhodnico prometne policije poklicali v Gradišče, kjer je na pokrajinski cesti za Moraro prišlo do trčenja med vojaškim tovornjakom in osebnim avtomobilom. Ranjen ni bil nihče.

Beseda o »zavrženem pisatelju« Mrzelu

Luči ob cesti

Dvoje idealov je uspelo Mrzelu resnično vzeti za svoje: humani komunizem in literaturo.

Prvi mu je pogorel, nehumani komunizem je namreč Mrzela obsodil na dvanajst let zapora; pisateljev drugi ideal, literatura, k sreči ni ugasnil...

Ena od nešteti legitimnih taksonomij književnosti bi lahko bil tudi poskus razdelitve na podeželsko in mestno literaturo.

Podeželska literatura bi bila pač literatura piscev, ki s podeželja bodisi izhajajo, bodisi vidijo v njem nekakšno prabitnost in se zatekajo v naročje tradicije, vere ali drugih razmeroma trdnih vrednostnih sistemov, medtem ko bi mestno literaturo predstavljali avtorji bolj bledične, morebiti svetovljanske orientacije ali krhkih poetik. Podeželani bi, tako domnevam, bili pisatelji klenih nazorov in načel, praviloma domoljubi, poetološko večidel veristi. Obratno bi pri mestnih piscih zasledili večjo razgledanost po svetu, zato manj izražen domačjski čut, pa bolj izrazito iskateljstvo in nagibanje k hermetičnosti.

Vsak strokovnjak se bo gornjim formulacijam kajpak upravičeno krohotal, pa vendar je moč iz teh grobih posploševanj potegniti nekaj sklepov, ki so morda neresnični, a vsekakor zanimivi. Prvič, ta poskus naj ne bi imel vrednostnih predznakov, saj pade npr. Cankar po tovrstni klasifikaciji v bližino podeželanov, medtem ko se zgodi Prešernu ali Kocbeku obratno. Drugič, večina književnikov pade ravno nekam "vmes", kot je pri klasifikacijah že navada. Tretjič, opazimo, da je v slovenski literarni zavesti dolgo prevladoval podeželski tip literature. In četrto, s spremenjenimi družbenimi razmerji zadnjih let smo bili priče veriznim rehabilitacijam književnikov preteklega doba, ki praviloma padejo ravno v nasprotno naročje "mestne" literature! To seveda ne preseneča. Pol stoletja je enoumnost na Slovenskem dopuščala le trdna, klena (razredna) načela, najbolj pa se je bala iskateljstva, dvoma in teženj po (drugačni) resnici. Kot ustvarjena torej za razcvet "trdega", podeželskega toka književnosti oz. njenega najtršega jedra, prolektarske literature. Nobeno naključje je ni, da je povodenj rehabilitacij v zadnjih letih tako množično naplavila prav drugače misleče, dvomeče ali filozofsko subtilnejše naplavine, tj. mehke "mestne" literature.

Zavržena literatura

Dobršen del doslej zavržene literature postavlja v novo luč ves kanon slovenske literarne zgodovine. Dokazuje, da ima slovenska literatura tisti temeljni substrat, ki karakterizira "velike" svetovne književnosti: substrat avtorjev, ki niso pisali režimsko, pa tudi protirežimsko ne, ampak so znali preskočiti prepad in poiskati svoj izraz ne toliko "vmes", kolikor "nad" to sotesko. Dokazuje pa tudi, kako zelo je umetnostni kanton odvisen od trenutnih političnih vetrov in ideoloških sapic. Oblast žal ne kroji le dnevne politike in družbene resnice. Odloča tudi, katera umetnost je vredna priznanja, katera pa samo zaničevanja. Tovrstno mešanje političnega in umetniškega je, kakor je že kontraproduktivno za obe sferi in imbecilno, pač navzoče v vseh družbenih formacijah. Kot posledica spremenjenih družbenih raz-

merij na Slovenskem bo naslednjih nekaj desetletij poglavitna naloga literarnikov najbrž razporejanje literarnih lestvic. Knjižna borza bo videla prepričljiv vzpon doslej prezrtih ali podcenjenih poetik (Mrzel, Balantič, Kocbek, Pregelj, zamejska in izseljska literatura), medtem ko bodo delnice raznih Kranjcev, Vrancev, Seliškarjev, Bevkov in še nekaterih tim. literarnih stebrov sunkovito padale.

Ludvik Mrzel

Ves ta dolgi uvod pa zato, da končno lahko preidemo k enemu izmed prezrtih in zavrženih, k Ludviku Mrzelu (ki v svoji literaturi zelo rad rabi besedo zavržen, zavreči). Po dolgih letih v ušesa bodočega molka in šest desetletij po prvi objavi smo namreč letos končno ućakali drugo izdajo njegovega prvenca Luči ob cesti.

Slovensko občestvo se mu je skušalo, kot kaže, oddolžiti "en bloc" za vse storjene krivice s tem, da so "Luči ob cesti" to pot izšle v "Kondorju", kar jih eksplisitno uvršča med klasiko.

Ludvik Mrzel - Frizgid (1904-1971) je bil eden redkih spravljenec svoje dobe (tedaj vsesplošna sprava ni bila tako izplačljiva kot danes), ki je v človeku videl vedno najprej človeka in šele dolgo dolgo potem njegov razredni status, nacionalno pripadnost, vero, prepričanje ali poklic. Prav zato bi Mrzela brez omahovanja lahko uvrstili v "mehko" strujo, med "mestne" literature torej - in to brez dvoma med najboljše. Žal pa po dvojni podnebe na Slovenskem ni bilo najprimernejše za tovrstne posevke. Po Poljanah se je tedaj šopirilo prazno klasje enoumja in ubrano valovilo v vetru. No, v vsakem enoumju seveda najdemo tudi drugače misleče, le dovolj globoko moramo zasaditi kramp. Ponavadi jih namreč srečamo dol dol dol, globoko globoko, čisto na dnu družbenega rudokopa, ponižane, razžaljene; za časov Hitlerja smo jih lahko srečali v koncentracijskih taboriščih, podobno v Stalinovi Sovjetski zvezi ali v informbirojevski Jugoslaviji. Tako je bilo tudi v Mrzelovih časih, tako brčas tudi danes, čeprav se o tem tako malo sliši (moramo se zavedati, da imajo drugače misleči vedno zelo otežen dostop do medijev, a v zameno zelo olajšan dostop na arhipelag, gulage,

Gole otoke in otočja nasploh). Mrzel je bil zaradi svojih nazorov in mnenj (in zaradi svojega peresa) meni nič tebi nič obsojen na dachauskih procesih, zraven pa so mu naprtili še simpatiziranje s Stalinom pa še kaj. Ne vem, ali si lahko dovolj živo predstavljate, ampak, to je nekako tako, kot če bi vas obsodili na dvanajst let robije zato, ker uporabljate drugačen deodorant kot ostali. To žal ni smešno. Priča nam zgolj o tem, kako malo rodov je pravzaprav minilo, odkar so naši predniki tekali za mamuti in se po votlinah z jamskimi medvedi prerekali za mehkejšo steljo. V vsakem od nas je kos troglodita; pomislite na to naslednjič, ko vas bo prijelo, da koga obsodite zgolj na podlagi njegovega deodoranta.

Mrzelov svetovni nazor, podvarianta svetoboljša, gleda vnaprej in je že slutnja eksistencializma ("Luči ob cesti" izidejo desetletje pred vrhom eksistencializma V Franciji). Njegov umetniški izraz pa se ozira nazaj v intimizem deloma cankarjanskega ozračja, in sicer poznega Cankarjevega obdobja; vendar zna patetiko brzdati bolje od Cankarja. Če je že bil, rečeno s Cankarjem, "mlad in neumen in sentimental", mu pa vsaj solzé ne "tekó po mladosti, neumnosti in sentimentalnosti". Njegov medklic se glasi drugače, mestoma celo obešenjaško: »Mi vsi bomo umrli - o, kakšen demokratizem je v naturi!« (Nagelj). Vendar Mrzel kljub svojemu primku še zdaleč ni hladen opazovalec. Je Cankar, oplemeniten s spoznanji in razočaranji medvojnih let. Zna izbrati miniaturo iz sekvencialnega kaosa življenjskih trenutkov in jih zna tudi prekleto dobro povedati. Drobní bisserčki resnice skoraj v vsakem stavku tvorijo ključna mesta te literature kot bisserčki rose na veji. Drobne resničice, ki kapljajo z veje, in vsaka od njih, naj bo še tako majcena, nas zmrazi, ko nam zdrkne za ovratnik. Mikromotivika teh črtic se ne ustavlja ob centralnem motivu cankarjanskih vpisov, ampak so to tematko razsrediščene, razlite zgodbe, ki jih vseskozi prežarja motivika samote, izgubljenosti, resignacije, osamljenosti, brezcilnosti življenja. »Samo sonce je še ostalo sredi neba, samo sonce se nikomur ni dalo vzeti. Tiho, brez smisla si je na stvari, ki so v svojem večnem, glušečem prosečem molku

okamenele pod njim.« (Črtica 1932). Pred slovesom, Domov, Na peronu, 1932. Kanarčki, Dvojka, to je le nekaj majhnih naslovov, za katerimi se skrivajo majhni literarni dragulji. Mrzelov svet malih ljudi z njihovimi vsakdanjimi težavami in drobčenimi dvomi dokazuje, da niti "konec velikih zgodb" ni šele pogruntavščina našega časa, ampak je eden od predhodnikov majhnih zgodb tudi Mrzelov prvenec. Konec velikih zgodb je nujen v svetu, ki se je zmanjšal, ki je skrajšal razdalje, spremaal sisteme in pohitрил čas. Ostanajo le še drobni izseki, vedu te in odlomki življenja, ko nas na poti za hip osvetli ulična svetilka in fotografsko ovekoveči tistih nekaj korakov, preden dokončno izginejo iz njenega dosega v temo do naslednje svetilke in spet do naslednje in tako naprej, dokler slednjič ne izginejo v mraku, kjer luči ob cesti ni več, kjer niti ceste ni več. »Vsak dan je malo večji svet, vsak dan je malo težji in strašnejši red na njem, vsak dan ga je malo težje vzdrževati, nič drugega ne gre, kakor da človek malo trpi.« (Vozni red).

Čas teče kot srna

Priznati velja, da bi neuklonljiv človek Mrzelovega tipa tudi v današnjih časih enako tragično končal; današnja situacija je po političnih dilemah (če nisi z nami, si proti nam) zelo podobna dilemam iz "Orwellovega" leta 1948. Ja ja, čas teče kot srna, a spreminja se po polzevo. Najbolj grozljivo pri Mrzelovi usodi je, da živo predoci, kako lahko še tako izvrstnega pisatelja literarna zgodovina popolnoma prezre; kako še taka kvaliteta nič ne pomeni v svetu, v katerem slavo in priljubljenost tvori dnevna politika ali klike, klubi, množična psihoza in režimska kritiška srenja. Treba je torej izbrati. Da seže v večnost, mora biti človek individualist, nemara celo ekscentrik; da ga sprejme njegov čas, mora biti povprečen in upogljiv. Mrzel se je odločil za prvo; ostati zvest humanemu v sebi. S tem je iz svoje eksistence napravil golgot, nevredno človeka, a na dolgi rok se je vpisal v zlahtno knjigo izbrancev, ki jih je okolje izpljunilo, ker je bilo prešibko, da bi jih upognilo. V tej knjigi njegovo ime stoji v poglavju Consilium abeundi, ob Sokratu, Ovidiju, Puigu in Ferreteru, Solženicinu.

To je edina knjiga, iz katere se človeštvo ni nikoli naučilo ničesar; knjiga napak, na katerih se ne učimo; knjiga krivic, ki jih vsak rod znova in znova in znova prizadeva svojim sodobnikom zgolj zato, ker mislijo drugače: knjiga navideznih poražencev, ki jim je šele zgodovina dala prav. Knjiga, v kateri so le ljudje, ki so ostali do konca ljudje. Nič več kot ljudje, a niti za ped manj kot ljudje.

Slovenskost in enoumje

Slovenskost doživlja svoj zgodovinski vrhunec. Celó opazovalec z velike razdalje, recimo s senčne strani Alp, zlahka opazi, da v Sloveniji še zmeraj vlada enoumje - zdaj sicer enoumje, ki je diametralno nasprotno nekdanjemu, pa vendar je enoumje. To pa je kot sleherno enoumje zgolj druga oblika iste kronične hibe - duševne hemiplegije, kot ji pravi Ortega y Gasset. Smo Slovenci v teh petih desetletjih postali zasvojenici enoumja? Ponovim lahko besede Tarasa Kermaunerja, tako presenetljivo aktualne prav zdaj, čeprav so bile zapisane pred letom dni, ko so bile politične razmere še veliko drugačne od sedanjih: »Če bi slovenstvo Mrzela razumelo, ne bi šlo v revolucijo. A ga ni moglo razumeti. Morda ga tudi ni smelo, če je hotelo postati zgodovinsko. Kajti zgodovina je območje nasilja.

Suverenizacija in emancipacija Slovencev je pomenila, da je postal tudi Slovenec gospodar: terorist, despot, klavec, aktivist.

Ponovna izdaja Mrzelovih črtic - Mrzel je do smrti veljal za "izdajalca" - vsekakor preseneča v časih, ko postaja čedalje bolj dobičkonosno biti "po poklicu" Slovenec. To postavlja v precep zlasti tim. intelektualce: če je biti poklicni intelektualec zgolj kočljivo, tedaj je biti poklicni Slovenec že smešno. Ludvik Mrzel ni mogel z vsem srcem in brez premisli sprejeti ne ene ne druge od teh ideologij. S tem ne namigujem, da bi bilo v obtožnicah o izdajstvu kaj resnice. Kot pravi Taras Kermauner v spremni besedi, je "biti slovenski pisatelj že samo na sebi dejanje, ki izraža ljubezen do slovenstva". Mrzel je ljubil domovino; le skrajnosti so mu bile tuje, tako v domoljubju kot povsod. Ni pozabil, da je bil eden največjih domoljubov v vsej zgodovini človestva Adolf Hitler.

Samo dvoje idealov je uspelo Mrzelu resnično vzeti za svoje, namreč humani komunizem in literaturo. Prvi ideal muje pogorel: nehumani komunizem je Mrzela obsodil na dvanajst let zapora in pri tem vzel njegovo literaturo kot obremenilno. Ta ista nehumanaost je nekaj kasneje požgala tudi sam komunizem, da na pogorišču ni ostala niti iskra pod pepelom. Mrzelov drugi ideal k sreči ni ugasnil, dasi so ljudje desetletja odvrćali poglede od njega. Odvrćati oči pa hvala bogu ni dovolj. Luči ob cesti niso ugasnile; žarijo z vse močnejšim plamenom in nihče več si nemore zatiskati oči pred njimi.

ALEKSA ŠUŠULIČ

Predstavili so repertoar Contrade

Med zabavo in domačnostjo

Carpinterija in Mariana Faragune. Komedija, ki jo bo režiral Francesco Macedonio, je napisana po vzoru starega dela Johna Oxerdorfa. Od 10. do 17. novembra bo na repertoarju »Dnevnik Anne Frank« v interpretaciji Lie Tanzi in Giuseppe Pambierija, nakar se bodo seveda zvrstile še vse ostale postavitve: »Nepremična pozicija« Pavla Kohouta, »Klopca« Aleksandra Geljmana (enoga najbolj znanih ruskih dramatikov, kulturnega svetovalca predsednika Gorbačova) v interpretaciji Arielle Reggio in Cochija Ponzonija; novo leto v gledališču Cristallo se bo začelo z muzikalom »A chorus line«, nadaljevalo s »Pistransko

igro« Luigija Pirandella, »Dolgonogimi lažmi« Eduarda De Filippa (v glavnih vlogah bosta nastopila Aroldo Tieri in Giuliana Lojodice) in varietesko lepljenko »Tisoć luči varieteca«, v Trstu bo nastopil tudi znani Gianrico Tedeschi, ki bo postavil na oder Ruzantejeve »Dialoge«, abonmajski repertoar pa se bo zaključil z gostovanjem ene najboljših italijanskih igralk Ottavie Piccolo, ki bo interpretirala »Dialoge z nobenim« (mešanica Brechtovih, Parkerjevih in tekstov Ginzburgove).

Izven abonmaja pa bosta predstavi, ki ju bo postavila domača hiša. Gre za delo »Za zvezdo repatico«, ki govori o črnskem

otroku, ki prodaja vžigalnike po naši deželi (režija bo v rokah Francesca Macedonia) in tekst, ki ostaja zaenkrat še skrivnost, postavila pa ga bo, kot že tradicija, skupina mladih, ki jih bo vodila režiserka Orietta Crispino. Ob tem naj še omenimo, da bo na odru Cristalla tudi opereta »Vesela vdova«, katere priredbo je opravil Sandro Massimini.

To je torej letošnji repertoar stalnega gledališča »na zasebni osnovi« La Contrade, za katerega njegov direktor Orazio Bobbio meni, da si vendarle pridobiva ugled in verodostojnost med političnimi silami našega mesta. Kljub temu pa je na tiskovni konferenci poudaril, da si ogleda v Trstu predstave kar 53 odstotkov celotne deželne gledališke »populacije«, kar bi morala oblast FJK vzeti v poštev in se soočiti s to resničnostjo. Sicer pa bodo vse premiere v gledališču Cristallo ob sobotah, kar je že ustaljena praksa.

Prvo med tržaškimi »uradnimi« oziroma stalnimi gledališči, je La Contrada predstavila svoj letošnji abonmajski repertoar, ki poteka po že ustaljenih tirnicah: nuditi predvsem zabavne postavitve, take za »srednjega« gledalca, ki išče v gledaliških dvoranah predvsem zabavo in sprostitve. Ta dokaj profiliran spekter se je v Trstu še kako obnesel, saj je La Contrada v devetih organskih sezonah delovanja dosegla številko 5 tisoč abonmentov. K temu ni kaj dodati, ob vseh pomislekih velja edino pripomniti, da je na kulturni sceni prostora tudi za take repertoarje, celo dobrodošli so.

In kaj ponuja letošnji abonma La Contrade? Kar deset predstav, od tega dve v lastni postavitvi, pa še par »iger« izven abonmaja. Otvoritev sezone bo v soboto, 5. oktobra, ko se bo zastor odprl nad predstavo »Sedem slamnatih stolov z Dunaja« znanega tržaškega satiričnega para Lina

V polfinalu evropskega odbojarskega prvenstva Azzurri jutri z Nemčijo

ITALIJA - BOLGARIJA 3:2
(7:15, 7:15, 15:12, 15:10, 15:13)

ITALIJA: Gardini (3+14), Martinelli (2+6), Margutti (4+11), De Giorgi (1+0), Tofoli (0+1), Bernardi (2+1), Cantagalli (2+3), Zorzi (12+13), Lucchetta (1+6), Giani (7+13), Galli (3+11), Masciarelli (0+1).

SODNIKA: Jimenez (Šp.) in Gunther (Nem.).

HAMBURG — Azzurri so si že pred sinočnjim zadnjim kvalifikacijskim srečanjem zagotovili uvrstitev v polfinale, zatotako da so tekmo proti Bolgarom začeli do-

kaj nezbrano. Zaradi številnih osnovnih napak so gladko izgubili prva dva niza. V nadaljevanju so Italijani izboljšali svojo igro, predvsem pa je prišla na dan njihova borbenost. Po hudem boju so strli odpor nasprotnikov in tako nepremagani sklenili boje v B skupini. Treba je vsekakor reči, da je trener azzurrov Velasco na igrišče razvrstil vse svoje igralce.

V jutrišnjem polfinalu (v Berlinu) se bo Italija pomerila z ekipo gostitelja, Nemčijo.

Druga dva polfinalista sta Sovjetska zveza in Nizozemska.

Jugoslovani so si z uspehom proti Češkoslovaški zagotovili pravico do igranja za uvrstitev od 5. do 9. mesta.

Za zadnji dve ekipi iz vsake skupine, med katerimi je tudi finalist z zadnje izvedbe, Švedska, se je EP že končalo.

Izidi A skupine

IZIDI 5. KOLA: Poljska - Finska 3:2 (15:9, 15:11, 9:15, 15:17, 15:10); Švedska - Grčija 3:0 (16:14, 15:7, 15:7); Sovjetska zveza - Nemčija 3:0 (15:13, 15:11, 15:13).

KONČNA LESTVICA: Sovjetska zveza 10, Nemčija 8, Poljska (10:11) in Finska (9:13) 4. Švedska (7:12) in Grčija (6:13) 2.

Izidi B skupine

IZIDI 5. KOLA: Nizozemska - Francija 3:0 (15:4, 15:1, 15:6); Jugoslavija - Češkoslovaška 3:1 (15:13, 7:15, 15:10, 15:6); Italija - Bolgarija 3:2 (7:15, 7:15, 15:12, 15:10, 15:13).

KONČNA LESTVICA: Italija 10, Nizozemska 8, Bolgarija (10:10), Jugoslavija (10:11) in Francija (7:10) 4. Češkoslovaška 0.

Polfinalni spored (jutri)

OD 1. DO 4. MESTA
Sovjetska zveza - Nizozemska (14.00); Italija - Nemčija (17.00)

OD 5. DO 8. MESTA
Poljska - Jugoslavija; Bolgarija - Finska.

Kvalifikacije za evropsko nogometno prvenstvo Portugalska (6. skupina) zdaj dohitela Nizozemsko

PORTO — Medtem ko še odmeva spodrsrlaj Švicarjev, ki so po vodstvu z 2:0 igrali s Škoti le nedoločeno 2:2, je Portugalska s tesnim uspehom proti Finski (na sliki AP) na čelu 6. kvalifikacijske skupine za nastop na evropskem nogometnem prvenstvu dohitela Nizozemsko. O tem, katera reprezentanca se bo uvrstila v sklepno fazo tekmovanja, bo bržkone odločalo medsebojno srečanje, ki bo na sporedu 16. oktobra na Nizozemskem.

Odločilni zadetek v tekmi s Finsko je v 67' dosegel Cesra Brito. Srečanju je prisostvovalo 15 tisoč gledalcev.

SKUPINA 6					
Nizozemska	6	4	1	14:2	9
Portugalska	6	4	1	10:3	9
Finska	6	1	3	2	4:5
Grčija	3	2	0	1	7:4
Malta	7	0	1	6	1:22

PREOSTALI SPORED

9.10. Finska - Grčija; 16.10. Nizozemska - Portugalska, 30.10. Grčija - Finska, 20.1. Portugalska - Grčija, 4.12. Grčija - Nizozemska, 22.12. Malta - Grčija.

Italijanski atleti boljši od finskih

HELSINKI — Na olimpijskem stadionu v finskem glavnem mestu je bil prijateljski atletski dvoboj, na katerem je Italija, tako med moškimi kot med ženskami, premagala domačo reprezentanco. Končni izidi moškega dela srečanja je bil 79:71, ženskega pa 58:48. Tekmovanje je bilo enodnevno, zato je bil spored nekoliko okrnjen, azzurri pa so zmagali kljub odsotnosti diskvalificiranih Meia, Panette in Tillija. Med moškimi je bila to (v medsebojnih dvobojih) že sedma zmaga Italije, Finska pa jih je dosegla šest. Italijanke so Finke premagale osemkrat, izgubile pa dvakrat.

Petrovičeva dopingirana?

RIM — Skakalki v višino Biljana Petrovič (Jug.) in Jelena Rodina (SZ) sta se med nastopom na nedavnem tekmovanju Golden gala v Rimu ujeli v »zanko« protidoping kontrole. Rodino so že diskvalificirali za 2 leti, Petrovičevo, ki naj bi jemala anfetamin, pa bodo poklicali na zagovor. Od svetovnega prvenstva v Tokiu velja, da bodo podobne prekrške kaznovali s štiriletno diskvalifikacijo. Medtem je neka nemška revija objavila pričevanje bivše vzhodnonemške dolgotrogašice Pippingove, po katerem so tej atletinji v mladih letih vsiljevali jemanje hormonov za umetno povečevanje mišične mase.

Na olimpijskih igrah 1992 Sovjetska zveza s skupno ekipo

MOSKVA — Čeprav se bo spremenila v zvezo suverenih držav, bo Sovjetska zveza na olimpijskih igrah v Albertvillu ter igrah v Barceloni nastopila s skupno ekipo. Tako je bila obveza, ki so jo sprejeli odgovorni pri športnih organizacijah v raznih sovjetskih republikah na zasedanju v Moskvi. Litva, Estonija in Latvija se zaenkrat vabilu, naj se pridružijo skupni ekipi, niso še odzvale.

Dvigalcem uteži trda prede

RIM — Potem ko so na protidoping kontroli razkrinkali šesterec dvigalcev uteži, članov italijanske državne reprezentance, je svet federacije FILPJ (ki združuje dvigalce uteži, rokborce in tekmovalce v judu) suspendiral celotni strokovni sektor zveze in zamrznil vso svojo mednarodno dejavnost.

Stojkoviću štiri kola

RIM — Zvezna prizivna komisija italijanske nogometne zveze je igralcu Verone, Jugoslovanu Draganu Stojkoviću, znižala kazni: diskvalifikacijo je s šestih kol znižala na štiri.

Indurain zmagal v Kataloniji

TORTOSA (Španija) — Na kolesarski dirki po Kataloniji je v 21.35'56" zmagal Španec Indurain. Sledijo: 2. Delgado (Sp.) 1'; 3. Zulle (Švi.) 1'28"; 4. Mejia (Kol.) 1'32"; 5. Ugrumov (SZ) 1'36".

Dražji »Totocalcio«?

RIM — Izvedenci finančnega ministristva proučujejo predlog CONI, da bi stolpec Totocalcia s sedanjih 600 lir povišali na 700. Njihov odgovor naj bi prišel v kratkem.

Jutri in v nedeljo na Opčinah v organizaciji športnega združenja Sloga Odbojarski »Pokal bazoviških žrtev«

ŠZ Sloga praznuje letos 20-letnico ustanovitve. Ta jubilej bodo pri društvu proslavili z vrsto športnih manifestacij, uradno praznovanje pa bo novembra s slavnostno akademijo.

Športni del praznovanj se je začel v nedeljo z 10. izvedbo planinskega pohoda Bazoviški junaki. Odbojarski športni delavci pa bodo priredili še tri mednarodne odbojarske turnirje. Oktobra bosta na sporedu moški in ženski za »Memorial Sonje Kokoravec«, a jutri in v nedeljo bo na Opčinah ženski odbojarski turnir za »Pokal bazoviških junakov«.

Turnir za »Pokal bazoviških junakov« že vrsto let v bistvu odpravlja odbojarsko sezono na Tržaškem, letos pa bo še posebno kvaliteten. Poleg organizatorja, domače ekipe Koimpex, se ga bodo udeležili še lanskoletni zmagovalci Doprastav iz Bratislave, ki nastopa v drugi ligi, mladinska reprezentanca republike Slovenije in ekipa SVŠT Slavija iz Bratislave. Po prvotnih načrtih bi morala na Opčine priti mladinska slovaška reprezentanca, ki pa je v zadnjem trenutku zaradi drugih obveznosti morala svoj nastop odpovedati.

Na njeno mesto je organizator povabil SVŠT Slavijo, ki nastopa v prvi češkoslovaški ligi.

Jasno je torej, da bo turnir nad vse kakovosten, odbojarski sladokusci pa bodo nedvomno prišli na svoj račun tudi zaradi tega, ker prvoligašev na naših igriščih resnično ne vidimo pogosto.

Veliko zanimanje vlada kajpak tudi za prvi nastop našega edinega ženskega državnega tretjeligaša, ekipe Koimpex, ki se po zahtevnih pripravah v Bratislavi vneto pripravlja na novo sezono. V ekipi je letos prišlo do nekaterih sprememb. V duhu sodelovanja med našimi društvi je v letošnji sezoni Marucellijeva prestopila k Sokolu, iz druge šesterke pa je v prvo prišla Karin Starc, obeta ven talent, na katerega Sloga računa za bodoče sezone. Druga novost predstavlja prestop k naši ekipi centra Barbare Gregori, ki je doslej nastopala za tržaško OMA. Prav ta turnir bo torej tudi prvi preizkusni kamen pred novo sezono.

Turnir bo potekal po sistemu vsak proti vsakemu, tekme pa bodo v openski telovadnici z naslednjim urnikom: sobota, 17.30 Slovenija - Doprastav, 19.00 Slavija - Koimpex; nedelja: 9.30 Doprastav - Slavija, 11.00 Slovenija - Koimpex, 17.00 Koimpex - Doprastav, 18.30 Slovenija - Slavija. (Inka)

Jutri v 1. kolu državnega ekipnega teniškega prvenstva Gajevca B. in A. Plesničar v Milanu

Pred dnevi je bilo v Grossetu državno teniško prvenstvo za mladince do 14. leta starosti, kot zastopnika naše dežele pa sta se ga udeležila gajevca Borut in Aleš Plesničar.

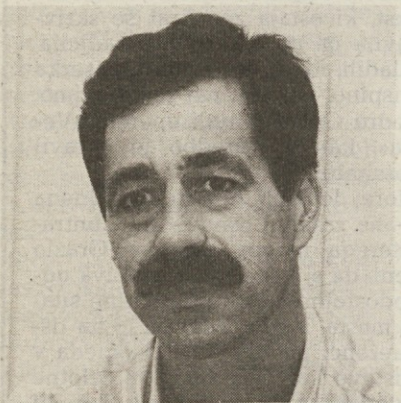
Nastop je bil za fanta zahtevna preizkušnja, na katero sta se resno pripravljala. Na zadnjem treningu pa si je Borut žal poškodoval nogo, tako da je v Grossetu sicer stopil na igrišče in dobro začel, v nadaljevanju igre pa je moral zaradi bolečin v nogi odstopiti in predati zmago nasprotniku, Musiellu iz Apulije. Aleš je že v prvem kolu srečal nosilca sedme skupine Angelerija iz Lom-

bardije in izgubil z zanj prestrogim rezultatom 2:6, 1:6. Aleš se je v marsikateri igri dobro upiral in imel tudi prednost, bolj izkušeni nasprotnik pa mu ni dal možnosti, da bi iztržil kakšno točko več.

Že jutri čaka brata nova preizkušnja. Nastopila bosta v Milanu v prvem kolu državnega dela ekipnega prvenstva za mladince do 14. leta starosti. Srečala se bosta z drugo ekipo TC. Milana, ki ima v svojih vrstah lepo število mladih igralcev, ki sodijo v sam vrh italijanskega mladinskega tenisa.

danes igra za vas - danes igra za vas

Boris Bogatec

Boris Bogatec se je v mlajših letih navduševal za atletiko, v tekih je dobre rezultate dosegal na Slovenskih športnih igrah. Kasneje se je posvetil strokovnemu in organizacijskemu delovanju pri kriški Mladini. Najprej je bil načelnik namiznoteniškega odseka, zdaj pa je prava duša (trener, organizator, itd.) rolkarske ekipe, s katero je v zadnjih sezonah dosegel vrsto odličnih rezultatov, tudi na državni ravni.

totocalcio

Bari - Sampdoria	2
Cagliari - Roma	X
Cremonese - Torino	X
Fiorentina - Foggia	1 X
Genoa - Ascoli	1
Inter - Verona	1
Juventus - Milan	1 X 2
Lazio - Atalanta	1 X
Napoli - Parma	1 X
Pescara - Cesena	X 2
Piacenza - Avellino	2
Massese - Triestina	X
Giarre - Fano	1 X 2

konjske dirke - konjske dirke

1. dirka (Turin): Navaio (2) je odločno boljši od ostalih! Od skupine 1 omenimo konja Nobody Bi. Je v odlični formi. Od skupine X bi se opredelili za regularnega Nelson Pana.

2. dirka (Montecatini): če ne bo zagolopiral, se bo za zmago potegoval Liszt Ks (1). Ta čas je odličen tudi Entroacher (X). Preseneti lahko Incus Effe (2).

3. dirka (Bologna): napoved ni lahka. Poskusimo staviti na Erga Ba (1), ki zna dirkati tudi po zunanjih progah. Omemo zasluži tudi Last Lord (X). Fangone Sol (2) starta iz ugodnega položaja.

4. dirka (Padova): nedavni zmagovallec podobne sheme Ignazio Cam (X) je spet med favoriti. Luck (2) je tekmovallec višjega ranga. Omembno si zasluži na startu hitri Finally (1).

5. dirka (Firenze): to je galop. Naš favorit je vse boljši Sharnfold (1). Shehiyr (2) je ob povratku pokazal vzpon forme. Giulio Verne (X) bo nevaren, če bo teren mehak.

6. dirka (Rim): spet gre za galop, v katerem Regal Pride (X) tekmuje v zanj lažji kategoriji. Don Alessandro

(1) je nazadnje razočaral, a si lahko opomore. Sciarabatana (2) se bo zanesljivo boril z boljšimi.

Dirka tris

V Firencah bo tekmovalo 20 konj. Naši favoriti: št.15 Masnago, št.11 Afril Fool, št.7 Limoselle. Za sistemiste: št.6 Big colt, št.5 Serge Marcov, št.3 Defence Call.

totip

1. — prvi	2
drugi	X 1
2. — prvi	1
drugi	X 2
3. — prvi	1
drugi	X 2
4. — prvi	X
drugi	1 2
5. — prvi	1
drugi	X 2
6. — prvi	X
drugi	1 2

RAJMUND KOLENC

obvestila

ŠD BREG

obvešča, da bo za prvo gostovanje v 2. nogometni AL 15. t.m. v Palazzolo, kjer bo tekma Palazzolo - Breg, največje na razpolago avtobus. Odhoda avtobusa bo 12.30 pred dolinsko telovadnico. Vpisovanje vsak dan od 19.00 do 22.00 v baru pri nogometnem igrišču.

ŠD MLADINA RESCO

SMUČARSKI ODSEK

obvešča, da se nadaljujejo redni suhi treningi vsak torek in petek. Zbirališče v Domu A. Sirk v Križu ob 17.15. Vabljeni vsi smučarji, predvsem mladi tekmovalci.

PLAVALNI KLUB BOR

organizira tudi letos v bazenu pri Alturi tečaje šole plavanja za neplavalce, tehnike plavanja za plavalce in vadbo rekreativcev. Vpisovanje se jutri, 14. septembra, od 18. do 20. ure po tel. 51377.

V nedeljo start naših amaterskih nogometnih ekip v promocijski ter v 1. in 2. amaterski ligi

Okrepljena Juventina (promocijska liga) računa na prodor na sam vrh lestvice

Predsednik Juventine Lado Marchi

Štandreska Juventina, naše najbolj reprezentativno nogometno moštvo, bo v nedeljo opravila krstni nastop v promocijskem prvenstvu. Nastopala bo v skupini B, a večina letošnjih nasprotnikov so že stari znanci belo-rdečih, saj so lani skupno nastopili v 1. amaterski ligi.

Letos je vajeti igre prevzel novi trener Lucio Mauri. Štandresci so pričeli s pripravami na prvenstvene napore takoj po velikem šmarnu, v pripravljalnem obdobju pa so odigrali tudi več prijateljskih srečanj, nastopili so na turnirju Puia ter dosegli neodločen izid in doživeli poraz v izločilni fazi za italijanski pokal. Moštvo je glede na

lansko sezono znatno okrepljeno, kar nedvomno dokazuje, da namerava vodstvo tudi v novi sezoni seči po samem vrhu lestvice. Obrambna vrsta je ostala nespremenjena. Poslednji branilec bo še naprej Pascolat, ki je že prejšnjo nedeljo proti Itali dokazal, da je v prav dobri formi. Solidna Capotorto in Trevisan bosta ob Travaginu, Chizzoliniju in še nekaterim drugim prav tako še naprej skrbela, da ne bo prišlo do nepotrebnih obrambnih spodrsiljav. Na sredini igrišča bo letos igral še Pizzi, kar bo najverjetneje nekoliko razbremenilo težko vlogo Tabaja, ki je bil v pretekli sezoni vsekakor prava gonilna sila Juventine. Največ novosti pa najdemo v napadu. Od nekdanj najšibkejša točka moštva naj bi letos končno obrodila zaželene sadove. Ceccotti in Casagrande, nova aduta trenerja Maurija, sta uspešno zadevala sicer v nižjih prvenstvih, vendar smo prepričani, da bosta znala poskrbeti za marsikatero presenečenje.

Štandresci bodo tudi letos igrali vsa domača srečanja na stadionu Baia-monti v Gorici, saj igrišče v Štandrežu še ni nared. Zvestim navijačem se bodo predstavili že to nedeljo, ko bodo ob 16. uri igrali proti Pro Fiumicellu. Kakšni pa so načrti in upi pred pričetkom letošnjega prvenstva? Predsednik Juventine Lado Marchi nam je povedal, da želijo odigrati še eno uspešno nogometno sezono. V sestavo nove ekipe so vložili veliko truda in naporov, zato so trdno prepričani, da uspeh ne bo izostal. Skratka, Juventus

tudi letos cilja zelo visoko, morda celo na prestop v višjo ligo. Glede nedeljskega nastopa proti Pro Fiumicellu je Marchi optimistično razpoložen in povedal nam je, da bi v primeru stolpca totocalcia napisal kar »1«. Našim štandreskim predstavnikom vsekakor želimo čim bolj uspešno prvenstvo.

POSTAVA JUVENTINE
VRATARJA: Oddone Pascolat, Claudio Cettolo.
BRANILCI: Roberto Andaloro, Moreno Trevisan, Maurizio Capotorto, Paolo Chizzolini, Paolo Travagin, Dino Peršolja, Marco Krpan, Martin Marušič.
VEZNI IGRALCI: Tullio Bastiani, Massimo Tabaj, Massimo Kavs, Marco černigoj, Massimo Pizzi, Marino Peteani.
NAPADALCI: Roberto Casagrande, Franco Ceccotti, Marco Devetak.
TRENER: Lucio Mauri.

PROMOCIJSKA LIGA SPORED 1. KOLA (15.9.) (Skupina B)

Juventina - Pro Fiumicello
Varmo - Flumignano
Gonars - Pasiense passons
Ruda - Fortitudo
Union 91 - Aquileia
Sangiorgina - Costalunga
Ponziana - B. Campomormido
San Canzian - Pro Cervignano.

Zarja (1. AL): svežina mlajših in velika izkušnost starejših

MIRJAN ŽAGAR (predsednik, na sliki): »Imamo precej mladih, tudi iz lastnih vrst, starejši pa jim bodo po lanskim izrednim izkušnjah v veliko pomoč. Poleg tega lahko za prvo ekipo pride v poštev kdo od naših obetavnih naraščajnikov. Zato računamo, da bomo odigrali lepo prvenstvo in se na koncu uvrstili med prvimi.«
»Priprave so izvrstno potekale,« je še povedal Žagar, »z njimi pa smo začeli že 6. avgusta. Letos imamo tudi novega trenerja, Cattonarja. Milan Mikuš je namreč odšel k Triestini, pri kateri je zamenjal prav Cattonarja, ki je skr-

bel za ekipo državnih naraščajnikov.«

»Gotovo bo letošnje prvenstvo težje, kategorija je višja. Truditi se bo treba, a upamo, da bodo uspehi poplačali naš trud: dobri rezultati pritegnejo publiko, naše ljudi, saj prihajajo tudi iz sosednjih vasi, kar je obenem priložnost za družabnost.«

»Gotovo bo letos nekaj stroškov več,« je zaključil Žagar, »ker nas čakajo tudi daljša gostovanja, še dlje od Vidma, vendar velikih razlik glede na preteklo sezono ne bi smelo biti. Tudi letos bo naš sponzor Cave Scoria.«

POSTAVA ZARJE
VRATARJA: Roberto Cocevari (1969), Paolo Crosilla (1972).
BRANILCI: Damjan Fonda (1963), Aleksander Antonič (1968), Robert Kalc (1968), Roberto Ridolfo (1961), Davide Parovel (1972), Ivo Grčić (1958), Robert Renčelj (1974), Adriano Borelli (1967).
VEZNI IGRALCI: Andrea Auber (1968), Marco Ferluga (1974), Gianluca Germani (1968), Marjan Kalc (1970).
NAPADALCI: Luka Zubin (1973), Robert Voljč (1959), Paolo Tognetti (1964).
TRENER: Claudio Cattonar.
NOVI NAJEMI: Crosilla (S. Luigi), Parovel (S. Luigi), Ferluga (Triestina).
ODSTOPI: Renato Mauro (S. Canzian), Gianfranco Varljen (pro-st), Angelo Monzoni (S. Luigi).

Vesna (1. AL): hude težave zaradi kasnitev del na igrišču

FRANC CATTONAR (predsednik, na sliki): »Največ težav imamo z igriščem, ali bolje, ker smo še vedno brez lastnega igrišča. S preurejanjem našega igrišča v Križu so začeli decembra leta 1989 in obljubili, da bodo dela dokončali v letu dni. Izkazalo pa se je, da je šlo za prazne obljube in tudi naše ne-nehno poseganje pri pristojnih doslej ni obrodilo sadu. Stalno smo v stiku s podjetjem, ki ima dela v zakupu, a nam pravijo, da manjkajo finančna sredstva. Tako so na primer postavili drogove a luči, vendar se niso priključili na električno omrežje. Isto velja za vodno napeljavo: prošnjo za priključitev na omrežje so vložili šele pred enim mesecem. Če pa ni vode, tudi trave ne morejo sejati, in tako dalje.«

»Igrišče pa pogojuje ne samo dejavnost naše prve ekipe, ki se je morala najprej seliti v Trebče, zatem na Repentabor in letos na Prosek (treninje ima na majhnem terenu v Križu), temveč tudi našo aktivnost na mladinskem področju:

imamo 10 mladincev, ki so praktično ustavljeni in nekaj smo jih že izgubili.«
»Glede naših ciljev lahko rečem, da upamo na uvrstitev na sredino lestvice in s tem na obstanek. Ekipo smo okrepili z nekaterimi izkušnjimi igralci in s tem, kar je pokazala na primer na memorialu bratov Husu, smo zadovoljni. Seveda pa nas letos čakajo dolga potovanja na tekme v gosteh, kar bo še povečalo izdatke in zato upamo na pomoč naših navijačev in članov.«

POSTAVA VESNE
VRATARJI: Paolo Coronica (1957), Alessandro Francioli (1969), Luigi Caponigro (1968).
BRANILCI: Paolo Soavi (1968), Niko Sedmak (1966), Fabio Sambaldi (1963), Gabriele Germani (1972), Sandro Malusa (1968), Fabio Candotti (1963), Alessandro Vlach (1968).
VEZNI IGRALCI: Gianfranco Leonardi (1967), Roberto Candotti (1966), Moreno Nonis (1961), Zaula Rabuiese, Franco Naldi (1952), Alessandro Barilla (1968), Krisjanc Alessandro (1970).
NAPADALCI: Andrej Kostnapfel (1964), Alessandro Antonazzi (1970), Andrea Pertan (1967).
TRENER: Euro Petagna.
NOVI NAJEMI: Caponigro (S. Anna Valmaura), Sambaldi (CGS Fortitudo), Malusa (S. Marco), Vlach (S. Andrea), Antonazzi (Campanelle Prisco).
ODSTOPI: Marcello Messina (S. Marco Sistiana), Danilo Venturini (S. Marco Sistiana), Andrea Massai (Kras).

Primorje (1. AL): cilj Prosečanov je osvojitve končnega prvega mesta

DARIO HUSU (podpredsednik, na sliki): »Upam si trditi, da imamo zelo dobro ekipo, zato pričakujemo tudi boljši uspeh, to pomeni kar prvo mesto. Nihče od boljših igralcev ni zapustil ekipe, okrepili pa smo se z vratarjem Babičem, Tulom in našima mladincema Sardočem in Štolfo. Prav mladi so v ekipo vnesli tisto prepotrebno svežino in konkurenčnost za posamezna igralna mesta, izkazali pa so se tudi že na pripravljalnih tekmah.«

Pri Primorju starostne omejitve niso prizadele ogrinja moštva, kot vsako leto pa bodo tudi tokrat največjo pozornost namenili mladinskemu sektorju, s katerim se lahko resnično pohvalijo. Kljub temu, da je že čutili posledice demografskega padca, bodo nastopili v vseh mladinskih kategorijah, z izjemo mlajših cicibanov. Pri sestavi naraščajniške ekipe si bodo pomagali v sodelovanju z Zarjo. Po lanskim spodbudnim uvr-

stitvah pričakujejo dobre rezultate tudi letos.

POSTAVA PRIMORJA
VRATARJA: Babič (66), Končina (71).
BRANILCI: Štoka M. (71), Lukša (73), Tul (66), Milani (60).
VEZNI IGRALCI: Pipan (60), Štoka P. (73), Antoni (66), Jacomino (66), Savarin (63), Stofa (74), Sardoč (74).
NAPADALCI: Sullini (65), De Marco (65), Miclaucich (68), Vodopivec (75).
NOVI NAJEMI: Babič (Campanelle), Tul (Breg).
ODSTOPI: Massimo Livan, Alessandro Ussai, Paolo Coronica (Vesna).

1. AMATERSKA LIGA SPORED 1. KOLA (15.9.) (Skupina B)

Zarja - Tarcentina
Primorje - Riviera
Torreanese - Moraro
Mossa - reanese
Pro Romans - D. Olimpia
Villanova J. - Tricesimo
Tolmezzo V.P. - Vesna
Corno - Cividalese

Zgodovino osvajanja današnjega Peruja, ki so ga domačini imenovali Tahuantinsuyo, so v stoletjih vedno pisali le Španci in jo redno predstavljali kot zmagoslavje epopeje. Kritičnega preverjanja zgodovine so se lotili mnogi domači ali pošteti pisci, vendar brez prave sreče. Do pozitivnega premika je prišlo leta 1968 z vojaškim udarom generala Velasca Alvarada, ki je med drugim na vse načine skušal uveljaviti tudi vedno premagane domačine. Na dan so tedaj prišle stare kronike, ki so bile sicer delo Špancev, dogodke pa so opisovale kritično in verjetno brez izkrivljanja. Povzetek takih del je v knjigi »La guerra de los Viracochas« zbral Juan Jose Vega, zgodovinar iz bolj starih časov.

Španci so pred 450 leti prišli v deželo, ki politično ni bila enotna in strnjena. Inki so komaj 60 let prej združili v eno državo na stotine narodnosti in plemen in jih neusmiljeno tlačili z zelo močnim in organiziranim vojaškim aparatom. Upori so bili vsakdanost in prav ob prihodu Špancev se je začela razvijati državljanska vojna med zakonitim vladarjem Huascarjem Inko v Cuzcu in njegovim polbratom Atao Hualpo (z bolj znano grafijo: Atahualpa), ki je hotel iz današnje ekvadorske prestolnice Quito vsiliti svojo premoč in sam postati vladar Tahuantinsuya.

Medtem ko je bil cesarski aparat v Cuzcu poveljevan kot božanski in močno pomohužen, je vodil Atahualpa na severu bolj špartansko življenje in je s trdo disciplino dosegel visoko stopnjo izurjenosti in bojevitosti svojih čet. Ob izbruhu državljanske vojne je zato žel več uspehov in se z glavnino vedno bolj bližal Cuzcu.

Španci so imeli prve zaveznike med domačini, ki jih je Atahualpa podjarmil. Ko so se začele širiti vesti o čudežnih bitjih, ki so prišla iz morja, so bili tudi v Cuzcu prepričani, da gre za božanske odposlance, ki naj bi prišli, da bi kaznovali Atahualpo. Francisco Pizarro, ki je vodil Špance, je spretno večal razdore med domačini.

Atahualpa, v nasprotju s Huascarjem, Špancev ni imel za bogove, bil pa je tako ponosen in prepričan v svojo moč, da jih je odkrito podcenjeval. K Pizzarru je poslal na poizvedovanje mladega zaveznika Maico Huillca, ki se je nekaj dni mudil pri Špancih in ob povratku povedal vladarju, da so tujci skrajno revni, ker ne nosijo na oblačilih nobenih okrasov. Ves dan naj bi čistili dolge predmete, podobne tkalnim napravam domačih žensk. Bili so jekleni meči, ki jih domačini še niso poznali. Dejstvo, da so Španci jezдили konje, je Maica Huillca ocenil kot njihovo fizično slabost, ker naj bi ne zmogli pešpoti v hrib. Za morebitni spopad s tujci je Maica Huillca priporočil uporabo le nekaj tisoč preprostih vojakov iz vrst služabnikov.

Atahualpa je bil radoveden in je Špancev dovolil, da so prišli do Cajamarca. Njegova glavna skrb so bili boji s Cuzcom in na jugu so bile vse njegove najboljše čete in najbolj izkušeni vojskovodje. Njegov dvor je bil pri bližnjih toplicah Cunoc, ki se sedaj imenujejo Banos del Inca.

Oba poveljnika sta igrala v Cajamarci odločilne karte. Atahualpa se je nameraval s Španci poigrati. Njegov general Rumi Nahui je obkolil mesto z 20 tisoč Indijanci, ki bi ob znaku vdrl v tabor Špancev in jih pobili. Istočasno je Pizarro skoval načrt, ki je predvideval »aretacijo« Atahualpe. Pizarro si je v dolgih letih izkušenj (10 let prej je sodeloval kot vojak tudi pri osvajanju Mehike) naredil točno sliko o politični strukturi domačinov. Vedel je, da je bil tam vladar ključna osebnost, brez katere se je vse ustavilo. V toplec je poslal svoje predstavnike, ki so se vedli pohlevno in Atahualpi zagotovili predanost. Atahualpi so tudi predali vabilo za slavnostni obed v španskem taboru.

Španci so se silno bali razvoja dogodkov, ker so slutili, da se za njihovim hrbtom nekaj dogaja. V brezizhodnem položaju je Pizarro izbral skrajno tveganje. Atahualpa je vabilo sprejel in se naslednji dan začel premikati proti Cajamarci z ogromnim spremstvom. V svojem taboru so bili Španci poskriti in pripravljeni za boj.

Med redkimi, ki so Atahualpo pričakali ob vhodu v Cajamarca, je bil tudi duhovnik Valverde. Atahualpi je začel pridigati in prevod je silno zmedel cesarja. Dogodki so se razvili drugače kot je Pizarro mislil. Težko je bilo tedaj misliti, da bodo Atahualpo aretirali med obedom. Sprožili so boj z dvema topovskima streloma, ki sta med domačini povzročila zmedo. Vojaki so zgrabili Atahualpo in ga odvedli. Po kratkem prigovarjanju je cesar poslal svojim povelje, naj boj opustijo.

V ujetništvu je Atahualpa zvedel, da so v Cuzcu njegovi premagali Huascarja in zavzeli mesto. Pravega cesarja in družino so gnali uje na sever, ne da bi vedeli, da je bil tedaj Atahualpa sam tudi ujetnik.

Atahualpa je poslal vračajoči se vojski ukaz, naj Huascarja in celo družino pobijejo. Zadeva se za Špance ni mogla bolje razvijati.

Atahualpa se je s Pizzarrom pogodil za svojevrstno zamenjavo. Za svojo prostost bi ječo napolnil dvakrat s srebrom in enkrat z zlatom do višine stegnjene roke.

Atahualpa obljublja Špancev zlata in srebra do višine iztegnjene roke.

Naročnina: mesečna 22.000 lir - celoletna naročnina 264.000 lir; v SFRJ številka 10.00 din; mesečna naročnina 230.00 din.

Poštni tekoči račun za Italijo

Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ: žiro račun 50101-601-85845

ADIT 61000 Ljubljana

Vodnikova 133 - Telefon 554045-557185

Fax 061/555343

Oglaš: ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 80.000 lir; finančni in legalni oglaš 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 120.000 lir. Ob praznikih povšek 20%. IVA 19%. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašni agenciji PUBLI-EST srl - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

Mali oglaš: 950 lir beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. IVA 19%. Naročajo se v uredništvu Primorskega dnevnika - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-611.

primorski dnevnik

petek, 13. septembra 1991

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559

Tel. (040) 7796-600 - Tix 460894 - Fax 040/772418

GORICA - Drevored 24 maggio 1

Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax 0481/532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28

Tel. (0432) 731190

Glavni urednik Dušan Udovič

Odgovorni urednik Vojimir Tavčar

Izdaja ZTT
Tiska EDIGRAF

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Dolgi val protestov zaradi umora podjetnika Libera Grassija se še ni polegel

V Palermu deset tisoč ljudi manifestiralo proti mafiji Prvič so bili v povorki tudi podjetniki in industrijci

PALERMO — Mesto, za katerega je veljalo očitno napačno pravilo, da se je brez upora predalo mafijskemu izsiljevanju vseh vrst, je včeraj z množično manifestacijo pokazalo, da v resnici ni tako. Več kot deset tisoč ljudi je ustvarilo miren in tih sprevod po glavnih palermskih ulicah, na čelu sprevo da pa so bile delavke tekstilnega obrata Libera Grassija (na sliki AP). Med številnimi transparenti je prevladoval napis, ki je potrjeval, da se hočejo ljudje rešiti mafije, da bi lahko upali v boljšo prihodnost. Brez mafijskega oklepa bo tudi Sicilija lahko živela, delala, se družbeno in kulturno razvijala.

Prvič v sicer kratki zgodovini javnih protestov zoper mafijo so se včerajšnje manifestacije udeležili tudi podjetniki in krajevni industrijci ter predstavniki sindikata policije. Prisotni so bili tudi tajniki sindikalne konfederacije CGIL, CISL in UIL, nekateri politiki in vsi palermski upravitelji. Z

razliko od ostalih tovrstnih manifestacij včeraj ni bilo ne slavnostnih ne priložnostnih govorov. Predsednik deželne odbora Vincenzo Leanza je namreč napovedal, da bo 17. septembra sprejel predstavnike vseh podjetniških in delavskih kategorij, ki bodo do takrat izdelali posebno protimafijsko platformo.

Za sindikalista Bruna Trentina (CGIL) je imela včerajšnja manifestacija izreden pomen, saj so ljudje pokazali, da nočejo ostati žrtve kriminala, ki se je v tem mestu vrnil v domala vse institucije. Predvsem pa je bila za sindikalista pomembna prisotnost podjetnikov, za katere je dolgo veljalo, da so na strani mafije. Sergio D'Antoni (CISL) je dejal, da je manifestacija jasen odgovor na stare polemike, da se je Palermo vdal v usodo in da je zatrl svoja protimafijska čustva. »Prepričan sem, da ne bi nikomur uspelo zbrati tolikšne množice, ki v bistvu nima nobene izrecne zahteve in hkrati zahteva vse. Zahteva pravico do poštenega življenja in dela, tega pa država ne more več spregledati,« je ugotavljal D'Antoni.

Francoska narodna banka vrača Litvi vse njene zlate rezerve

Guverner Francoske narodne banke Jacques De Larosiere je litovskemu kolegu Viliusu Baldisisu izročil prvo zlato palico litovskega zlata (2.246 kilogramov), ki ga je Litva v letih od 1932 do 1936 izročila v varstvo Franciji. Poleg litovskega bo Francija vrnila tudi tona latvijskega zlata, ki ji ga je ta država izročila pred sovjetsko okupacijo (Telefoto AP)

Nedeljsko zborovanje na Brennerju razdvaja Južne Tirolce in Avstrijce

BOCEN — Polemike okrog vse glasnejših zahtev nekaterih nemškogovorečih krogov za samodoločanje oziroma za odcepitev Južne Tirolske od Italije, ne pojenjajo, pač pa se stopnjujejo s približevanjem velike manifestacije, ki bo prihodnjo nedeljo na Brennerju. Včerajšnji innsbruški »Tiroler Tageszeitung« precej objektivno ocenjuje, da je napovedana pantirolska manifestacija oziroma zahteva po samodoločanju Južne Tirolske pošteno razdelila tamkajšnje javno mnenje. Na eni strani najdemo najbolj reprezentativno skupino s predsednikom Južnotirolske ljudske stranke (SVP) Ritzem, ki zagovarja takojšnjo in popolno uresničitev južnotirolske avtonomije. To usmeritev delijo tudi večina v vodstvu SVP in najvidnejši voditelji ÖVP (Avstrijske ljudske stranke) in SVP (Socialistične stranke Avstrije), medtem ko ji avstrijski svobodnjaki nasprotujejo. Na nasprotni strani pa najdemo tiste, ki ozirajoč se na evropski Vzhod govorijo o »zgodovinski priložnosti« za samodoločbo in torej za vrnitev Južne Tirolske k avstrijski domovini. Med privrženca te linije sodi tudi podpredsednik SVP Willeit.

Innsbruški dnevnik vsekakor zaključuje, da je hipoteza o samodoločbi tvegana in nevarna in da je mnogo bolj realistična strategija Ritzja, avstrijskega kanclerja Vranitzkega in zunanjega ministra Mocka, ki bi sicer želeli združiti obe Tirolski v eno samo, vendar v okviru Evrope dežel.

Na stran tistih, ki hočejo samodoločbo, se je včeraj javno postavil bocenski pokrajinski svetovalec SVP Franz Pahl, vodja struje »novi center«, ki je ob predstavitvi svoje knjige »Združena Tirolska - sedaj brez olepševanj izjavil, da bi bila najpravičnejša pot za rešitev južnotirolskega vprašanja vrnitev Južne Tirolske k Avstriji. Po njegovem mnenju namreč niti še tako popolno izvajanje paketa ne bi moglo prepričati nevarnosti asimilacije južnih Tirolcev.

Pred brennersko manifestacijo se medtem množi vrste tistih, ki se ograjajo od nje zaradi nevarnosti, da se vse skupaj sprevrže v orgijo skrajnega nacionalizma. Svoj pristop so že preklicali mladi avstrijski socialisti in zeleni, medtem ko je SVP v brk pobudniku, predsedniku svoje mladinske zveze Waldnerju dala vedeti, da nima smisla razpravljati o prihodnosti na tako »lahkovnetljivem« množičnem zborovanju.

Je Aspromonte »požrl« novega ugrabljenca?

BOVALINO — Med delom v bratovem podjetju za proizvodnjo bitumna v Bovalinu na območju Locrideja je včeraj dopoldne brez sledu izginil 54-letni vodja delovišča Antonio Gallo. Družina je nemudoma obvestila policijo in karabinerje, ki po prvih izsledkih nimajo več dvomov o tem, da gre za ugrabitev.

Po dosedanjih ugotovitvah je Gallo prišel na delo s svojim avtomobilom ob 5.30 in se takoj lotil priprave spremne listine za tovornjak, naložen z bitumnom in namenjen v Santo Cristino d'Aspromonte. Skupaj s tovornjakovim odhodom pa se je izgubila tudi vsaka sled za Gallom, medtem ko je njegov avtomobil ostal na delovišču. Preiskovalci niso našli sledi o morebitnem prerivanju, kot niti prič, ki bi ponudile kakršnekoli informacije, koristne za preiskavo. Gallo je bil uslužbenec svojega brata, samo podjetje pa tudi ne plava v zlatu, tako da je njegova morebitna ugrabitev dokaj »anomalna«.

Italijanski davčni sistem med najslabšimi na svetu

RIM — Italija si je priborila še en neugledni rekord v zvezi z davki. Po preiskavi Organizacije za ekonomsko sodelovanje in razvoj (OECD), v katero je včlanjenih 24 držav iz vsega sveta, je naša država med tistimi, ki imajo najbolj kaotičen davčni sistem. Od sedmih najbolj industrializiranih držav Zahoda je Italija s svojim davčnim pritiskom na notranji bruto proizvod na drugem mestu za Francijo. Davčni pritisk namreč znaša 39,5 odstotka (v Franciji kar 43,8 odstotka), na tretjem mestu pa je Nemčija s 37,7 odstotka.

Fiskalni kaos se odraža predvsem v nesorazmerju med osebnim bogastvom in plačanimi davki. Najmanj davka na lastnino namreč plačajo prav Italijani (finančni minister je sicer že napovedal zaostrojitve za prihodnje leto), medtem ko je za ostale dajatve, v glavnem za zdravstvo in socialne storitve, nekje v zlati sredini. To pa še ne more dvigniti ugleda davčnemu sistemu, saj je po ocenah OECD naš zdravstveni in socialni sistem precej bolj na psu kot drugod.

Albanskih beguncev v Italiji je še vedno več kot 22 tisoč

RIM — Od 22 tisoč albanskih beguncev avgustovskega »tretjega vala« jih je v Italiji ostalo le 187, k tem je treba prišteti še pet vojakov, ki so s svojim torpednim čolnom prebegli že junija. Italija je torej z izjemo petorice vrnila Albaniji tudi vse dezertarje, ki so se nahajali med begunci. Pristojno italijansko ministrstvo je ob navedbi teh podatkov napovedalo, da bodo tudi teh 187 čimprej vrnili albanskim oblastem.

Italija je torej potrdila prastari pregovor, da kdor prvi pride, prvi melje, saj v Italiji ostaja vseh 21.992 Albancev marčnega begunskega vala. Že res, da bi se morali v Albanijo vrniti tisti Albanci, ki niso še našli zaposlitve, to pa bo vse prej kot lahko, saj so se ti že znašli v novih pogojih, več kot 1500 pa jih je izginilo neznano kam, da jim bodo le s težavo prišli na sled.

Podvigi mladih divjakov se v Britaniji kar vrstijo

LONDON — Kakih tristo mladih, med katerimi so bili tudi otroci desetih let, je preteklo noč spremenilo eno od mestnih četrti v angleškem Newcastleu v pravo pravcato bojno polje. Gasilce in policijo, ki so hoteli ustaviti njihovo razgrajanje in pogasiti potaknjene požare, so sprejeli z molotovkami in kamenjem, pri čemer sta bila dva gasilca ranjena. Prizorišče divjanja je le deset kilometrov oddaljeno od Meadow Wella, kjer se je v ponedeljek spopad s policijo 400 mladih in spremenilo ta kraj v pravo podružnico Bejruta.

Na sliki (telefoto AP) prizorišče divjanja v Newcastleu.